

Roditeljsko i odgojiteljsko poticanje dječjeg jezičnog razvoja poetskim tekstovima

---

Jurić, Luna

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:310125>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-05**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ**

Luna Jurić

**RODITELJSKO I ODGOJITELJSKO
POTICANJE DJEČJEGA JEZIČNOG RAZVOJA
POETSKIM TEKSTOVIMA**

Diplomski rad

Zagreb, rujan 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Luna Jurić

RODITELJSKO I ODGOJITELJSKO
POTICANJE DJEČJEGA JEZIČNOG RAZVOJA
POETSKIM TEKSTOVIMA

Diplomski rad

Mentor rada: prof. dr. sc. Jelena Vignjević

Zagreb, rujan 2023.

Sadržaj

Sažetak	
1. Uvod.....	1
2. Razvoj govora	3
2.1. Predverbalno razdoblje razvoja govora	5
2.2. Verbalno razdoblje razvoja govora	6
3. Dječja poezija.....	8
3.1. Malešnice	9
3.2. Dobrobiti uporabe poetskih tekstova u radu s djecom.....	11
4. Prikaz istraživanja.....	12
4.1. Cilj istraživanja	12
4.2. Problem istraživanja.....	12
4.3. Metodologija	13
4.4. Rezultati istraživanja.....	14
4.5. Rasprava.....	36
5. Zaključak.....	39
Popis literature	41
Popis tablica	42
Popis grafikona	43

Sažetak

Jezično-govorni razvoj jednako je važan kao i cjelokupni razvoj djeteta. Govorom dijete izražava svoje misli, osjećaje, potrebe i želje, te na taj način ostvaruje komunikaciju sa svojom okolinom. Izrazito je važno od rane dobi kvalitetno poticati dječji jezični razvoj zbog brojnih doprinosa u kasnijem sazrijevanju i formiranju socijalnih interakcija, sve kako bi ono postalo aktivnim, sposobnim i odgovornim članom društvene zajednice. Osim osobnih čimbenika i okolina igra značajnu ulogu u odrastanju i formiranju djece rane i predškolske dobi. Stoga je važno stvoriti poticajno okružje kako bi se djelovalo na sva područja dječjega razvoja, pa i na jezično područje. Među brojnim vrijednim poticajima za dječji jezični razvoj, važno mjesto zauzimaju i, često podcijenjeni, poetski tekstovi koji obiluju slikovitošću, ritmičnošću i rimom, svime onim što je djeci poticajno za ovladavanje jezičnim sposobnostima, ali i zanimljivo, zabavno i poučno. Uz pomoć poetskih tekstova djeca na spontan način usvajaju jezične vještine koje će im uvelike olakšati usvajanje čitalačkih vještina pri nastavku odgojno-obrazovnog procesa. Stoga je kako za roditelje tako i za odgojitelje važno uočiti ljepotu i dobrobiti korištenja poezije u radu s djecom te je na primjeren način približiti djeci i kvalitetno interpretirati kako bi se maksimalno ostvario njezin potencijal u poticanju dječjega jezičnog razvoja.

U istraživanju provedenom za potrebe detaljnijeg uvida u predmetnu temu sudjelovalo je 111 roditelja i odgojitelja. Putem *Google* obrasca cilj je bio istražiti na koje prednosti, ali i izazove oni nailaze prilikom korištenja poetskih tekstova u radu s djecom. Ovaj rad pruža dublje razumijevanje kako poetski tekstovi mogu biti učinkovit resurs u stvaranju poticajnog jezičnog okružja koje obogaćuje dječje komunikacijske vještine. Rezultati istraživanja pokazuju kako se većina roditelja i odgojitelja služi poetskim tekstovima u radu s djecom, kako primjećuju njihove prednosti i svjesni su njihovih mogućnosti. No isto tako pokazuju i da ima prostora za napredak u kvalitetnijem predstavljanju i interpretaciji poezije djeci rane i predškolske dobi.

Ključne riječi: govor, jezični razvoj, odgojitelji, poezija, roditelji

Sažetak

Language-speech development is as crucial as a child's overall development. Through speech, a child expresses thoughts, feelings, needs, and desires, thus establishing communication with their surroundings. It is highly important to effectively nurture a child's linguistic development from an early age due to the numerous contributions it makes to later maturation and the formation of social interactions, enabling them to become active, capable, and responsible members of the social community. The environment plays a significant role in shaping children in their early and preschool years, thus creating a stimulating environment to impact all areas of child development, including the linguistic one. A significant role in promoting children's linguistic development is played by often underestimated poetic texts that are rich in imagery, rhythm, and rhyme—all the elements that captivate, entertain, and educate children. In this spontaneous manner, they acquire language skills that will greatly benefit them when acquiring reading skills as part of their educational process. Therefore, it is crucial to recognize the beauty and benefits of using poetry in working with children, and to present it in an appropriate manner to make the most of the potential of poetic texts as a means of fostering children's linguistic development.

The study involved 111 parents and educators. Through a Google Form, the aim was to explore the advantages and challenges of using poetic texts in working with children, as well as their influence on promoting children's linguistic development. This study provides a deeper understanding of how poetic texts can be an effective resource in creating a stimulating language environment that enriches children's communication skills. The research results show that the majority of parents and educators use poetic texts in working with children, and a significant majority notices benefits when using them. However, there is room for improvement and a desire for higher-quality presentation and interpretation of poetry for children in their early and preschool years.

Keywords: speech, language development, educators, poetry, parents

1. Uvod

Jezik je temelj ljudske komunikacije, omogućujući pojedincima da izraze misli, emocije i ideje. Rane godine djetetova života ključno su razdoblje za razvoj jezika i polaganje temelja za učinkovitu komunikaciju i kognitivni razvoj. Tijekom ovog formativnog razdoblja presudna je uloga i roditelja i odgojitelj u poticanju dječjeg razvoja jezičnih vještina, stoga je važno istražiti metode koje konstruktivno utječu na dječji jezični razvoj. Jedna od tih metoda koje služe kao sredstvo za poticanje dječjeg jezičnog razvoja jest i integracija poetskih tekstova u rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Poetski tekstovi ističu se svojom slikovitošću, ritmičnošću i umjetničkim jezikom. Oni imaju potencijal poticanja dječjeg čuđenja i maštanja te zadržavanja dječje pažnje i koncentracije. Posebno ako su djeci predstavljeni na visokoj razini interpretacije. Poetski tekstovi poticajni su za dječji jezični razvoj, posebno u području bogaćenja rječnika i ovladavanja ritmom i melodijom jezika, ali i razvoja ostalih kognitivnih vještina. Od najranije dobi djeca usvajaju jezik, grade rječnik, razvijaju sintaktičke strukture te se pripremaju za budući školski i društveni napredak. U tom kontekstu, roditelji i odgojitelji imaju ključnu ulogu u oblikovanju dječjeg jezičnog razvoja kroz svakodnevne interakcije i okruženje bogato jezičnim sadržajem. Tijekom ovog razvojnog razdoblja, zajednički naponi roditelja i odgojitelja preuzimaju iznimno značajnu ulogu u poticanju jezične kompetencije.

Dječji jezični razvoj igra ključnu ulogu u formiranju kognitivnog razvoja i komunikacijskih vještina od kojih proizlaze socijalne interakcije koje se odvijaju od ranog djetinjstva. Uključivanje poetskih tekstova u svakodnevne aktivnosti, kao što su čitanje priče, pjevanje pjesama i zajedničko interpretiranje maštovitih priča, može značajno podržati dječji jezični razvoj i potaknuti njihovu kreativnost. Kroz poetske tekstove djeca se zabavljaju, istražuju jezik na kreativan način i razvijaju svoj jezični identitet. Poetska forma također olakšava zapamćivanje i ponavljanje informacija, što dodatno doprinosi dječjem jezičnom razvoju. Stoga, integracija poezije u svakodnevni život djeteta može imati pozitivan utjecaj na širok spektar jezičnih vještina. Dječji jezični razvoj ima izuzetno važnu ulogu u sveukupnom razvoju djeteta. On utječe na mnoge aspekte djetetovog života, uključujući komunikaciju, socijalne interakcije, kognitivni razvoj te kasniji školski i profesionalni uspjeh. U uvodnom poglavlju prikazat će se teorijske osnove na temu poticanja dječjeg jezičnog razvoja poetskim tekstovima, kako kvalitetno poticati jezični razvoj, te na koji način poetski tekstovi doprinose jezičnom razvoju od rane dobi.

Ovaj diplomski rad ima za cilj steći uvid u ulogu i mogućnosti poetskih tekstova u poticanju dječjeg jezičnog i ukupnog razvoja, kao i istražiti praksu roditelja i odgojitelja u poticanju dječjeg jezičnog razvoja korištenjem poetskih tekstova. Pregledom literature i provedenim istraživanjem iskustava roditelja i odgojitelja, pokušalo se razumjeti kako se poetski tekstovi mogu učinkovito koristiti kao alat za poticanje jezičnog razvoja djece i integrirani u njihove svakodnevne interakcije i aktivnosti te tako poticati razvoj dječjih jezičnih, emocionalnih i kreativnih kompetencija.

2. Razvoj govora

Razvoj govora složen je proces koji prikazuje nevjerojatne sposobnosti ljudskoga mozga, a pod utjecajem je mnogobrojnih čimbenika (Posokhova, 2008). Od brbljanja dojenčadi do artikuliranih razgovora odraslih, putovanje razvoja govora je izvanredan i složen pothvat koji uključuje različite faze i prekretnice. Razvoj govora kod djece predškolske dobi predstavlja dinamičan proces koji se događa i prije djetetova rođenja pa sve do trenutka kada dijete krene u školu kada se nastavlja usavršavanje jezičnih vještina. Kako navodi Kovačević (1996), prvi zvučnici utisci koje dijete čuje i pamti stvaraju se već u majčinoj utrobi. Skupina autora (Starč, Čudina-Obradović, Pleša, Profaca, Letica, 2004) navodi da uz pomoć govora koje je psihička ljudska aktivnost, čovjek izražava svoje osjećaje, potrebe, misli i znanja. Stoga je od velikog značenja poticati jezični razvoj od rane dobi kako bi dijete ostvarilo kvalitetnu interakciju i komunikaciju sa svojom okolinom. Ukratko, dječji jezični razvoj ključan je za sveukupni razvoj djeteta. On omogućuje djeci da se učinkovito izražavaju, razumiju svijet oko sebe, uspješno se integriraju u društvo i postignu uspjeh u raznim životnim sferama. Razvoj govora najučinkovitiji je u obitelji jer se tada dijete nalazi u prirodnom okružju. No suvremeni način života i provođenja djetinjstva uključuje i dječji vrtić kao djetetovo svakodnevno okružje. Iz tog razloga, roditelji i odgojitelji, odnosno osobe koje svakodnevno provode vrijeme s djecom, moraju shvatiti zašto je jezični razvoj izrazito bitan od najranije dobi, a zatim i kako ga pravilno poticati. Naravno, u dječjem jezičnom razvoju značajne uloge igraju i kulturno podrijetlo i društvena okolina koja određuje norme i jezična pravila kojima se koristimo (Apel, Masterson, 2004).

Čovjek je društveno biće, a za socijalizaciju izrazito je važna komunikacija, bila ona posredna ili neposredna, koja se ostvaruje govorom. Komunikacijom dijete ovladava družeći se s drugima oko sebe, odrastajući u ljudskoj okolini. „Od svake nove osobe u svome životu dijete doživljava dopunu i dogradnju osobnih iskustava i spoznaja. Svaka nova osoba obogaćuje dojmove djeteta, pomažući svojom drukčijom dikcijom, intonacijom, drukčijim ritmom, bojom glasa, govorom tijela ili naprosto novim kontekstom, doživljaj izgovorenih riječi i njihovo značenje.“ (Rade, 2005:15). Kada se prati dječji jezični razvoj, može se primijetiti koliko se taj razvoj događa spontano, naročito ako se dijete nalazi u prirodnom okružju. Nerijetko se dogodi da odgojitelji i roditelji ostanu iznenađeni kada shvate koliko je dijete napredovalo u jezičnom aspektu, te koliko je ono usvojilo novih pojmova samo slušajući okolinu i razgovore odraslih. Stoga je u radu s djecom, od velike važnosti pripaziti na koji se način osobe izražavaju, te kako

komuniciraju. Koliko je važno utjecati na razvoj govora, očito je i zbog činjenice da nacionalni kurikulum, kao najvažniji dokument koji se koristi kao polazišna točka za aktivnosti koje se provode u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, spominje komunikaciju kao ključnom kompetencijom za cjeloživotno učenje, naročito komunikaciju na materinskome jeziku. Stvaranje ugodnog okruženja koje je poticajno, pozitivno i motivirajuće, važno je radi postizanja atmosfere u kojoj će dijete spontano učiti i usvajati, u kojoj će dijete htjeti sudjelovati u aktivnostima kojima je cilj razvoj komunikacije i govora. Dječji jezični razvoj također je podržan raznolikošću izloženosti jeziku. Djeca koja su izložena različitim jezičnim kontekstima, pjesmama, pričama i knjigama imaju veće šanse razvijati vokabular i razumjeti složene mogućnosti jezika. Važno je napomenuti da se razvoj govora kod djece razlikuje, da svako dijete ima svoj tempo i stil učenja i da je jezični razvoj dinamičan proces koji je usko povezan s kognitivnim, emocionalnim i socijalnim razvojem djeteta. Roditelji, odgojitelji i okolina igraju ključnu ulogu u poticanju i podržavanju ovog razvojnog procesa pružanjem obilja jezičnih podražaja i pozitivnih interakcija. „Ipak, dijete moramo poticati razumno, sa znanjem, bez pretjerivanja i preopterećivanja. Riječ „poticanje“ u kontekstu urednog razvoja zdravoga djeteta zapravo znači „bavljenje djetetom“, što je jedna od najvažnijih roditeljskih zadaća.“ (Posokhova, 2008:13)

Proučavajući literaturu, može se navesti nekoliko ključnih razloga zašto je dječji jezični razvoj iznimno važan:

- Komunikacija i razvoj socijalnih vještina: Jezični razvoj omogućuje izražavanje i prenošenje misli, osjećaja i vlastitih potreba, te aktivno uključivanje u komunikaciju. Ovo predstavlja osnove uspješne socijalne interakcije i međuljudskih odnosa. Djeca uče razumijevati druge ljude, interpretirati njihove namjere te na odgovarajući način odgovarati na njih. Upravo time razvija se empatija što je ključno za razvoj socijalnih vještina.
- Kognitivni razvoj i razvoj pismenosti: Jezični razvoj usko je povezan s razvijanjem sposobnosti apstraktnog razmišljanja, logičkog zaključivanja i pamćenja, proces učenja jezika prati i cjelokupni kognitivni razvoj što može predstavljati temelj za kasniji školski uspjeh djeteta. Djeca koja su izložena bogatom jezičnom okruženju od rane dobi, imaju dobru podlogu za razvijanjem vještina čitanja i pisanja. Kvalitetan jezični razvoj od najranije dobi može doprinijeti uspješnom učenju u školi. Djeca s dobrim vokabularom i razumijevanjem jezika imaju veću vjerojatnost da će se uspješno nositi s govorno-jezičnim aktivnostima u školi. Zahvaljujući tome dolazi i do razvoja

kreativnog razmišljanja jer se djeca putem jezika izražavaju na kreativan način, sposobna su stvarati priče, pjesme i razne igre riječima.

- Samopouzdanje: Uspješna komunikacija i izražavanje jezikom pozitivno utječe na razvoj samopouzdanja. Osjećaj da dijete može izraziti svoje misli, osjećaje i potrebe s okolinom, pritom da je razumljivo drugima, uvelike pridonosi dječjem emocionalnom razvoju.

2.1. Predverbalno razdoblje razvoja govora

„Tako, govor se ne počinje razvijati prvom riječju, nego prvim danom života. A možda još i ranije, još u utrobi, kada čedo sluša glas svoje majke i uči razlikovati taj glas od ostalih glasova, jer ne smijemo zaboraviti da se govor razvija upravo slušanjem.“ (Posokhova, 2008:13)

Predverbalno razdoblje ključan je period u razvoju govora jer postavlja temelje budućeg jezičnog razvoja. Kroz ove rane oblike komunikacije, dijete uči kako uspostaviti kontakt, izraziti svoje osjećaje i potrebe te razumjeti osnovne koncepte komunikacije. Dijete počinje obraćati pažnju na zvukove oko sebe, kao što su glasovi ljudi, zvukovi iz okoline i prirode. Ovo je važno za razvoj slušnih sposobnosti i prepoznavanje jezičnih uzoraka. Ova faza događa se prije nego što dijete počne aktivno koristiti riječi kako bi izražavalo svoje misli i potrebe. Predverbalno razdoblje obuhvaća razdoblje od rođenja do pojave prvih riječi, iako se početak i završetak tog razdoblja može razlikovati od djeteta do djeteta. U ovoj fazi, dijete koristi različite oblike komunikacije kako bi se povezal sa svojim okruženjem, počinje koristiti geste kao način komunikacije prije nego što razvije verbalne vještine. To uključuje mahanje rukama, pokazivanje prstom na stvari ili uzimanje predmeta kako bi privuklo pažnju odraslih na svoje potrebe. Predverbalna faza omogućuje djetetu razvijanje emocionalne veze s roditeljima, kroz razmjenu pogleda, osmijeha i dodira, dijete uspostavlja odnos povjerenja i sigurnosti. Roditelji igraju važnu ulogu u poticanju ovog razdoblja kroz pažljivu interakciju, osjetljivo reagiranje na djetetove signale i stvaranje poticajnog okruženja za razvoj komunikacije.

Prema autorima Apel i Masterson (2004) u prvoj godini života dijete uči kontrolirati usta te izražavati emocije i svoje potrebe, a Posokhova (1999) tvrdi kako se u prvoj fazi razvoja govora javljaju spontana glasanja koja su pokazatelji fiziološkog i emotivnog stanja djeteta i ta faza

traje prva dva mjeseca života. Ta početna faza predstavlja temelj za cijeli daljnji tijek jezičnog razvoja i zapravo je priprema za verbalnu komunikaciju.

U drugoj fazi razvoja govora, koja traje od 2. do 5. mjeseca života, javljaju se smijeh, gukanje i promjena krika, te u toj fazi dolazi do prvih kontroliranja glasova (Posokhova, 2008). Nakon 15. tjedna slijedi treća faza koja otprilike traje do 30. tjedna, dijete je tada sposobno stvarati više suglasnika zbog toga što je u mogućnosti stvarati složenije pokrete jezikom. Zahvaljujući tome, u ovoj fazi dolazi do pojave glasovnih igara i brbljanja (Posokhova, 2008).

Četvrta faza predverbalnog razdoblja traje do 12. mjeseca, u toj fazi dječji glasovi počinju podsjećati na prave glasove svojeg jezika. Može se reći da u toj fazi dijete aktivno komunicira sa svojom okolinom tražeći pozornost svojom verbalnom aktivnošću, ali i tjelesnim gestikulacijama. S obzirom da je četvrta faza vrlo osjetljiva za dječji govorni razvoj, u ovoj je fazi od velikog značaja posvetiti posebnu pozornost djetetu, te načinu na koje ono komunicira kako bi se što kvalitetnije poticao daljnji jezični razvoj.

2.2. Verbalno razdoblje razvoja govora

Verbalna faza je sljedeći korak u razvoju govora kod djece, koji slijedi nakon predverbalne faze. Ova faza obuhvaća period kada dijete počinje aktivno koristiti riječi kako bi izražavalo svoje misli, osjećaje, potrebe i komuniciralo s drugima na verbalan način. Verbalna faza obično počinje oko prve godine života i nastavlja se kroz cijelo djetinjstvo, postupno se razvijajući u sve složenije oblike govora. Verbalno razdoblje razvoja govora dinamičan je proces u kojem dijete postepeno stječe kompleksne jezične i komunikacijske vještine.

Pojava prve izgovorene zanimljive riječi očekuje se u drugoj polovici prve godine života kako navodi autorica Kovačević (1993), zatim slijedi i prvi iskaz od dvije riječi, te pojava značajnog rasta u imenovanju novih pojmova, poznatijeg pod nazivom „leksički brzac“ (Kuvač, 2002). U tom razdoblju koje traje do 18. mjeseca, može doći do povećanja broja riječi s njih desetak na šezdesetak, a dijete komunicira uz pomoć imenica i glagola. Do prvih pravih rečenica koje će dijete izgovarati dolazi tijekom druge godine života kada dijete uspješno povezuje dvije riječi u smislenu rečenicu. Ovo je početak razvoja gramatičkih struktura i sintakse.

Pojam „holofraza“ označava jednorječne izraze koje djeca koriste kako bi komunicirala s okolinom. To je jezična pojava koja se odnosi na rani stadij govornog razvoja djeteta, kada dijete koristi jednu riječ koja zamjenjuje cijelu rečenicu ili izraz koji zamjenjuje kompleksniju komunikaciju kako bi izrazilo cijelu misao, želju ili potrebu (Starč i sur. 2004).

Pojava telegrafskog govora slijedi nakon holofraza, a taj pojam označava način komunikacije u kojoj dijete upotrebljava rečenicu koja je sastavljena od dvije riječi koje su ključne za prenošenje poruke (prema Velički i Katarinčić, 2011). Prilikom pojave telegrafskog govora dolazi do savladavanja gramatike i ubrzanog govornog razvoja. Djeca u tom razdoblju iako samostalno izgovaraju mali broj riječi, razumiju ih mnogo više.

Autorica Posokhova (2008) navodi kako dječji govor od druge do šeste godine postepeno postaje jasan, vokabular se širi, koriste se složenije rečenice i dijete uči veliki broj novih pojmova koje preuzima iz aktivnog, ali i pasivnog rječnika. Pasivne riječi su one riječi kojima dijete razumije značenje, ali ih ne koristi u svakodnevnom govoru, no usprkos tome i pasivni rječnik izrazito utječe na govorni razvoj djeteta. Dijete predškolske dobi uspješno vlada verbalnom komunikacijom sa svojom okolinom, te i dalje bogati svoj rječnik. „Tijekom razdoblja ranog i predškolskog djetinjstva stvorio se temelj za ovladavanje daljnjim govorno-jezičnim vještinama – čitanjem i pisanjem.“ (Posokhova, 2008: 18). U nastavku rada objašnjava se važnost korištenja poetskih tekstova u radu s djecom, te njihov doprinos jezičnom razvoju.

3. Dječja poezija

„Lirska pjesma govori čitatelju, odnosno slušatelju, svojevrsnim jedinstvom zvuka i smisla. Ona pobuđuje najdublje osjećaje, a spoznaju neposredno povezuje s tim osjećajima u jedinstvo koje ispunjava izvanrednim dojmom kako stvaraoca tako i čitatelja.“ (Solar, 2005: 182)

Dječja poezija predstavlja poseban žanr književnosti koji je usmjeren prema djeci i njihovim interesima. Ova vrsta poezije ima svoje specifičnosti i karakteristike koje je čine pristupačnom, zabavnom i inspirativnom za mlade čitatelje, pa već i djecu rane i predškolske dobi. Kroz izloženost dječjoj poeziji, djeca ne samo da uživaju u čitanju, već i razvijaju svoje jezične sposobnosti na poticajan i konstruktivan način. Ona se ističe svojom jednostavnošću, raznolikošću i sposobnošću da se približi dječjem svijetu, interesima i emocijama. Općenito govoreći o dječjoj književnosti, autor Milan Crnković (1990) navodi kako ona obuhvaća djela koja tematikom i formom odgovaraju dječjoj dobi, najčešće od 3. do 14. godine. U skladu s definicijom dječje književnosti i dječja poezija svojom namjenom mora odgovarati dječjoj dobi, pogotovo zato što kvalitetni poetski tekstovi izrazito pozitivno utječu na dječji jezični razvoj. Poetski tekstovi omogućuju često ponavljanje jezičnog sadržaja, pritom ne izazivajući dosadu i umor kako ni djeci tako ni roditeljima i odgojiteljima. Osim toga, poetski tekstovi koriste slikovit jezik i metafore, što pomaže djeci da razumiju apstraktne koncepte na vizualan način. Poezija, iako često zanemarivana u odgojno-obrazovnom sustavu, jedan je od prvih oblika književnosti s kojima se susreću djeca. Autori Crnković i Težak (2002) spominju jedne od prvih vrsta poetskih tekstova s kojima se djeca susreću, a to su malešnice. One predstavljaju prve pjesme koje djecu prate od rođenja, pjesmice koje na jednostavan i zanimljiv način objašnjavaju svakodnevne rutine dječjeg života, a kod djece bude razna osjetila. Sama poezija se i razvila upravo od takvih oblika usmene poezije. „Ona se obraća dječjim mogućnostima doživljavanja, pa su literarne aluzije, prirodno, reducirane, a metafore bliske djetetu“ (Zalar, 2002: 19). Dječja poezija razlikuje se od ostalih književnih vrsta, po svojoj jednostavnosti, no upravo u tome leži njena ljepota. Poeziju djeca slušaju u većoj mjeri nego što je čitaju, stoga je izrazito važno na primjeren i pomno osmišljen način s velikim doživljajem interpretirati djeci poetske tekstove. Dječja se poezija koristi jednostavnim jezikom i kratkim stihovima kako bi bila razumljiva i pristupačna djeci svih uzrasta. Jedan od glavnih razloga pozitivne recepcije poezije je rima, česti element u dječjoj poeziji koja stihove čini zanimljivima i olakšava pamćenje stihova. Ritam ili ponavljanje određenih zvukova ili riječi može dodati pjesmi dinamiku i zabavu što također čini takvu vrstu tekstova zanimljivima djeci. Dječja poezija

svojom slikovitošću budi maštu i potiče razvoj dječje kreativnosti, poetski tekstovi često sadrže i humoristične elemente koji privlače pažnju. Poezija ima i odgojno-obrazovnu ulogu u kontekstu prenošenja važnih životnih lekcija i moralnih vrijednosti u obliku zabavnih i lako pamtljivih stihova. Ona potiče emotivni razvoj i empatiju, djeca putem poetskih tekstova imaju priliku izraziti svoje osjećaje na drukčiji način, na način kojim se ne koriste u svakodnevnom životu. Dječja poezija potiče interakciju između odraslih i djece jer postoje određeni oblici dječje poezije poput zagonetki, brojalica i sl. koje se interpretiraju, odnosno izvode zajedno. Raznovrsnost oblika poetskih tekstova uvelike olakšava njihovo korištenje u radu s djecom zato što postoje razni oblici dječje poezije koji se mogu koristiti u različitim situacijama poput uspavanki, brojalica, zagonetki, pitalica, razbrajalica, jezikolomilica itd. Zaista, svaki odgojitelj i roditelj može pronaći oblik poetskog teksta koji će se svidjeti djetetu. Stoga ne valja tvrditi kako se zanemaruje korištenje poetskih tekstova zbog složenosti, kompliciranih i zastarjelih pojmova, nezanimljivosti. No to nikako ne znači da se poetski tekstovi nameću protiv volje, dijete u njoj treba uživati i pokazati interes za istom, ukoliko mu se takva vrsta tekstova nameće, dijete gubi volju i tada poezija gubi svoju funkciju. Kasnije dolazi do gubljenja interesa za poetskim tekstovima, zato bi se dobrobiti poezije za dječji razvoj trebale iskoristiti što prije. U nastavku će biti riječ o malešnicama kao oblicima poetskih tekstova koji se vrlo često koriste u radu s djecom, te će biti navedene dobrobiti poetskih tekstova za poticanje dječjeg razvoja.

3.1. Malešnice

Malešnice su posebna vrsta poetskih tekstova namijenjenih djeci od najranije dobi. To su kratke pjesmice ili stihovi često pisani jednostavnim jezikom i tematski se bave svakodnevnim iskustvima djece, prirodom, životinjama i drugim bliskim temama. Malešnice kao vrsta poetskog teksta zanimljive su zato što uključuju riječi i pokret. Ovi tekstovi često koriste ritam, rimu i ponavljanje kako bi bili privlačni i djeci lako pamtljivi. Autor Crnković (1990) prvi je predložio naziv *malešnice* prema pojmu malešan, a taj naziv koristi se i dalje. Malešnice su pisane jezikom koji je pristupačan djeci, stihovi su kratki i razumljivi, olakšavajući interpretaciju. Kao vrsta poetskog teksta koriste ritmičke obrasce kako bi privukle pažnju djece što pomaže u razvijanju fonološke svijesti i osjećaja za jezični ritam. Malešnice obiluju rimom i ponavljanjem stihova što može pomoći djeci pri razvoju pamćenja, ali i

jezičnih sposobnosti. One utječu i na razvoj kreativnog razmišljanja jer koriste slikovite opise koji djeci pomažu stvarati mentalne slike pojmova. S edukativnog aspekta, uz pomoć malešnica, djeca uče o svijetu oko sebe, o svakodnevnim životnim rutinama i navikama, prenose moralne lekcije i informacije koje djeca na zabavan i zanimljiv način nesvjesno spontano usvajaju.

Autorice Velički i Katarinčić (2011) navode nekoliko pedagoških zahtjeva vezanih uz malešnice, a oni najznačajniji su uz emocionalni, motorički, senzorički, kognitivni, neuropsihološki i naravno onaj jezični aspekt. Koristeći malešnice u radu s djecom potiču se radnje fine motorike koje su izravno povezano s uspješnim razvojem predčitačkih vještina, odvija se i bolja koordinacija moždanih polutki zato što djeca izvodeći pokrete u malešnicama ravnomjerno koriste i lijevu i desnu ruku. S jezičnog aspekta, djeca prilikom interpretacije malešnica promišljeno koriste govorne oblike u stihovima, te pamte redoslijed i bogate svoj rječnik. Jedna od značajnih dobrobiti malešnica u dječjim životima je povezivanje s odgojiteljima i roditeljima jer su one vrsta poetskih tekstova koji se u većini slučajeva izvode u paru gdje odrasla osoba pokazuje pokrete koje dijete zatim ponavlja, te zajedno izgovaraju tekst. Osim toga, malešnice često izazivaju smijeh, radost i razveseljavaju djecu, čime se stvara pozitivan emocionalni doživljaj povezan s jezikom i čitanjem.

Primjeri malešnica i igara prstima (Herljević i Posokhova, 2002:70, 126)

Mama kuha puru

za maloga Juru.

Jura dlanom pljesne,

pura o pod tresne!

(Dijete nas gleda i sluša i očekuje da udarimo po dlanu, kad pjesma završi. Zatim opet pjevamo, a dijete ponavlja na našem dlanu ono što smo mi radili na njegovom, pogađajući trenutak kada nas treba „pljesnuti“).

Ovaj prstić spavat želi,

ovaj prstić skok u krevet!

Ovaj prstić je zadrijem'o,

ovaj - slatke snove gled'o.

Ustat će prstići rano ujutro,

jer me škola čeka sutra!

3.2. Dobrobiti uporabe poetskih tekstova u radu s djecom

Prema autorici Štokić (1993) poetski tekstovi često sadrže ritam, rimu i melodiju, što privlači pažnju djece i potiče njihovu lingvističku osjetljivost. „Stihovi, pjesmice i brojalice korisni su za govorni razvoj jer razvijaju osjećaj za ritam, intonaciju, tempo, te ritmičnošću i pjevnošću osiguravaju djetetu da bolje razabire riječi i pomažu vježbanju izgovora glasova i riječi.“ (Rade, 2009:30) Prema navedenoj autorici (2009) kraći oblici poetskih tekstova uvelike djeluju na dječji jezični razvoj, djeca prilikom interpretacije poezije nauče slušati i držati pažnju, vode do razvoja predvještine čitanja i pisanja jer daju jasnu gramatičku strukturu jezika, djeca putem poetskih tekstova razvijaju osjećaj za slog i fonematski sluh. Poezija izlaže djecu različitim riječima i izrazima koje možda ne bi čuli u svakodnevnom govoru što izravno pomaže proširivanju njihovog rječnika i razumijevanju šireg spektra jezičnih izraza. Kroz različite jezične strukture koje se koriste u poeziji, djeca se suočavaju s različitim gramatičkim konstrukcijama. Razumijevanjem i stvaranjem poetskih tekstova, djeca razvijaju sposobnost kreativnog razmišljanja i izražavanja svojih osjećaja, misli i ideja. Poezija razvija empatiju i jača emocionalnu povezanost jer obrađuje emocije, osjećaje i dublje teme, djeca na taj način uče izražavati svoje osjećaje te bolje razumijevati osjećaje drugih. Ona razvija slušne vještine koje su bitne za komunikaciju i jezično razumijevanje, ali i socijalne vještine; izvođenje poezije pred drugima potiče djecu na javni govor, a time se razvija samopouzdanje. Roditelji i odgojitelji igraju ključnu ulogu u ovom procesu, pružajući djeci inspiraciju i podršku dok se upoznaju s poezijom. Korištenje poetskih tekstova omogućava roditeljima, odgojiteljima i djeci zajedničko vrijeme međusobne komunikacije i interakcije. „U ozračju međusobne blagonaklonosti na relaciji roditelj–dijete i obzirno iznijansirano komunikacijskog ‘dueta’, one nude i njeguju ono najljepše od materinjeg jezika senzibilizirajući dječju percepciju na suptilne nijanse govornog izraza.“(Rade, 2009:29) Postoji nekoliko načina na koje se to može postići, a to su zajedničke aktivnosti čitanja poetskih tekstova, razgovorom i refleksijom na pročitani tekst, postavljanjem pitanja, dramatizacijom i recitiranjem itd. Čitanje i analiza poetskih tekstova potiče razgovor, pitanja i dijeljenje razmišljanja, što je ključno za razvoj jezičnih vještina. Stoga, integracija poezije u svakodnevni život djeteta može imati pozitivan utjecaj na širok spektar jezičnih vještina.

4. Prikaz istraživanja

4.1. Cilj istraživanja

Glavni je cilj ovog istraživanja istražiti i analizirati praksu roditeljskog i odgojiteljskog poticanja dječjega jezičnog razvoja korištenjem poetskih tekstova. Istraživanje se pritom usredotočilo na sljedeće aspekte:

Procjena učestalosti korištenja poetskih tekstova u radu s djecom: Ispitivanjem navika i prakse roditelja te odgojitelja u korištenju poetskih tekstova u svakodnevnom okružju djece, istraživanje će procijeniti koliko često se koriste takvi tekstovi i na koji način.

Učinak poetskih tekstova na jezičnu komunikaciju djece: Analizom odnosa između poticanja jezičnog razvoja poetskim tekstovima i jezičnih vještina djece, istraživanje će istražiti kako se ovakva poticajna interakcija reflektira na dječje razumijevanje jezika, vokabular i sposobnost izražavanja.

Kreativnost i emocionalni angažman: Ispitivanjem povezanosti između poetskih tekstova i razvoja kreativnosti te emocionalnog angažmana kod djece, istraživanje će procijeniti kako takva interakcija doprinosi razvoju dječje maštovitosti i emocionalne povezanosti s jezikom.

Percepcija sudionika: Proučavajući percepciju roditelja i odgojitelja o važnosti i učinkovitosti poetskih tekstova u jezičnom razvoju djece, istraživanje će doprinijeti boljem razumijevanju stavova roditelja i odgojitelja o predmetnoj temi.

Kroz detaljnu analizu ovih aspekata, istraživanje će doprinijeti širem razumijevanju uloge poetskih tekstova u poticanju jezičnog razvoja djece te tako dati skroman doprinos razvoju pedagoške prakse i istraživanja u ovom području.

4.2. Problem istraživanja

Nedvojbeno je da je jezični razvoj djece ključan za njihovu kognitivnu i socijalnu kompetenciju. Roditelji i odgojitelji igraju ključnu ulogu u poticanju tog razvoja. Međutim, dosadašnja istraživanja su se često usmjeravala na tradicionalne metode poticanja jezičnog razvoja kod djece, dok je uloga poetskih tekstova u tom kontekstu relativno nedovoljno istražena. Problem istraživanja temelji se na ispitivanju roditeljske i odgojiteljske percepcije o

važnosti korištenja poetskih tekstova kao sredstvom poticaja dječjega jezičnog razvoja kod djece rane i predškolske dobi. Pretpostavlja se da će rezultati u većoj mjeri pokazati kako se poetski tekstovi upravo i koriste na taj način, no da postoji prostora za napredak i daljnje educiranje o važnosti poezije i korištenjem poetskih tekstova od rane dobi, ne samo za poticanje jezičnoga razvoja, nego i kao alatom za razvijanje jezične kreativnosti i mašte općenito.

4.3. Metodologija

Ovaj diplomski rad temelji se na provedbi empirijskog istraživanja koje je imalo za cilj istražiti utjecaj roditeljskog i odgojiteljskog poticanja dječjeg jezičnog razvoja putem poetskih tekstova. Istraživanje je provedeno putem online ankete pomoću Google obrasca, a sudjelovalo je ukupno 111 ispitanika. Kako bi se prikupili podaci za istraživanje, korišten je strukturirani upitnik izrađen kroz Google anketu. Ovaj online alat omogućio je efikasno prikupljanje odgovora od široke skupine ispitanika, a pitanja su bila usmjerena na procjenu njihovog iskustva i prakse vezane uz roditeljsko i odgojiteljsko poticanje jezičnog razvoja putem poetskih tekstova. Uzorak ispitanika sastojao se od roditelja, skrbnika i odgojitelja djece rane i predškolske dobi. Sudionici su pozvani da sudjeluju putem društvenih mreža, e-pošte i drugih relevantnih kanala komunikacije.

Glavne varijable koje su istraživane u ovom istraživanju bile su oblikovane kako bi se procijenio utjecaj poetskih tekstova na jezični razvoj djece te uloga roditelja i odgojitelja u tom procesu. Sudionici su bili pozvani da ocijene svoju učestalost i praksu korištenja poetskih tekstova u interakciji s djecom, kao i percepciju o koristima i izazovima takvih aktivnosti. Nakon izrade ankete, istraživanje je provedeno tijekom razdoblja od lipnja do srpnja 2023. godine. Sudionici su bili informirani o svrsi istraživanja te su samostalno ispunjavali online anketni upitnik. Prikupljeni su podaci anonimno kako bi se osigurala povjerljivost i sloboda izražavanja sudionika.

Obrada podataka obuhvatila je deskriptivnu analizu frekvencija, srednjih vrijednosti i standardnih devijacija za relevantne varijable, a prikupljeni podaci analizirani su kvantitativnim metodama.

4.4. Rezultati istraživanja

U ovom poglavlju navode se rezultati ankete sastavljene od 15 pitanja, od toga 11 pitanja zatvorenog tipa i 4 otvorenog tipa.

Grafikon 1.

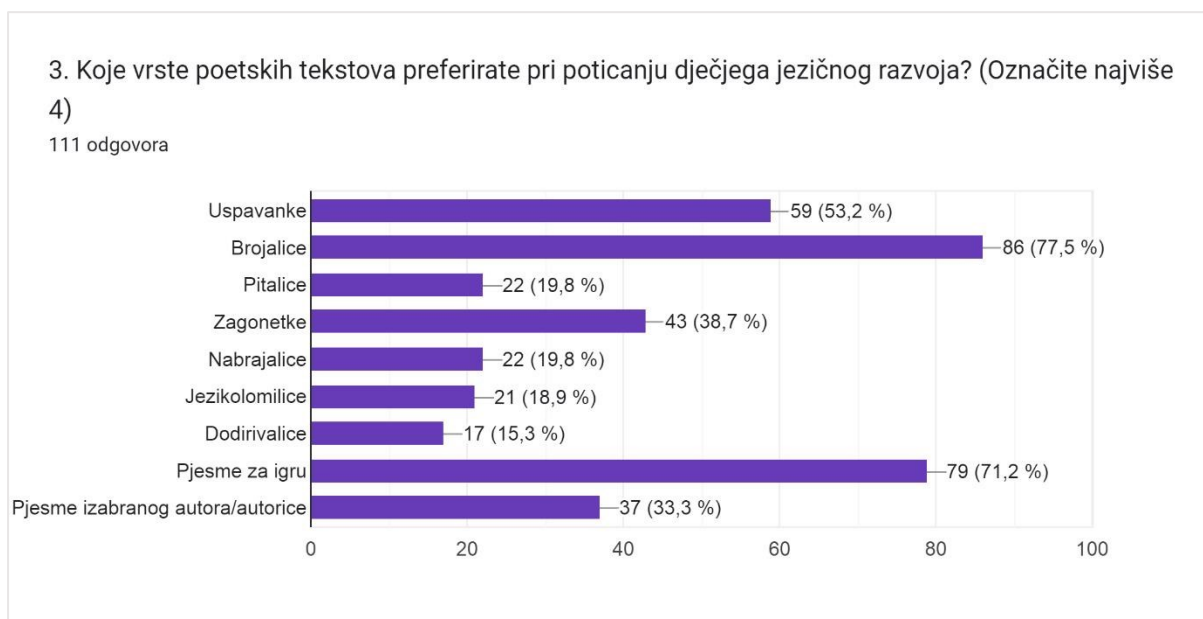
Prvo pitanje ankete odnosilo se na ono najosnovnije, jesu li ispitanici upoznati s mogućnostima uporabe poetskih tekstova u svrhu poticanja dječjega jezičnog razvoja. Iz grafikona je vidljivo da je 84,7% odnosno da su 94 osobe s time upoznate, dok 15,3% odnosno 17 osoba nije upoznato s navedenim. Već iz prvog pitanja da se zaključiti pozitivni trend u kojem je velika većina ispitanika svjesna dobrobiti poetskih tekstova pri poticanju dječjega jezičnog razvoja. Ovi rezultati ukazuju na određenu svijest o važnosti poetskih tekstova kao alata za poticanje jezičnog razvoja kod djece. Također, rezultat od 17 ispitanika koji nisu bili upoznati s ovim mogućnostima ukazuje na potrebu za daljnjim širenjem informacija i edukacijom o toj temi.

Grafikon 2.

U drugom pitanju ankete, rezultati nisu homogeni zbog većeg broja ponuđenih odgovora. Ispitala se učestalost korištenja poetskih tekstova u radu s djecom, a tako i u svrhu poticanja dječjega jezičnog razvoja. Odgovori koji su bili ponuđeni su: nikad, vrlo rijetko, povremeno (jednom mjesečno), često (jednom tjedno) i vrlo često (svakodnevno). Samo 9% ispitanika, odnosno 9 osoba zabilježilo je da u svojem radu s djecom poeziju ne koriste nikada. Nešto manje, sa samo 8,1% odnosno 9 ispitanika svoje korištenje poezije zabilježilo je vrlo rijetkim. Povremeno (jednom mjesečno) poezijom se u svojem radu s djecom koristi 22,5% ispitanika, tj. 25 osoba koje je sudjelovalo u anketi. 28,8% ispitanika, odnosno 32 osobe koriste se poezijom često (jednom tjedno), a najveći broj ispitanika, njih čak 31,5% odnosno 35 osoba su odgovorile kako se u svojem radu s djecom poetskim tekstovima koriste vrlo često (svakodnevno).

Grafikon 3.

Treće anketno pitanje dalo je ispitanicima na mogućnost višestrukog odabira odgovora, najviše njih 4. Svrha ovog pitanja bila je saznati koje vrste poetskih tekstova ispitanici preferiraju pri poticanju dječjega jezičnog razvoja. Bilo je ponuđeno 9 odgovora, a to su: uspavanke, brojalice, pitalice, zagonetke, nabrajalice, jezikolomilice, dodirivalice, pjesme za igru i pjesme izabranog autora/autorice. Najčešći izbor bile su brojalice, koje preferira čak 86 osoba, odnosno 77,5% ispitanika. Također, jedan od najčešćih izbora bile su i pjesme za igru koje je u svoje odgovore uvrstilo 79 ispitanika, u postotcima 71,2%. Idući odgovor po učestalosti bile su uspavanke koje je kao preferiranu vrstu poetskih tekstova izabrao 59 osoba, odnosno 53,2%. Nakon uspavanki, slijede zagonetke s 38,7%, odnosno 43 osobe koje su i njih uvrstile u svoj odabir, a pjesmama izabranog autora/autorice koristi se 37 ispitanika (33,3%) Pitalicama i nabrajalicama kao preferiranom vrstom u radu s djecom izabrao je podjednaki broj ispitanika, svaku njih 22 (19,8%). Jezikolomilicama u svom radu s djecom koristi se 21 osoba (18,9%), a dodirivalice kao preferiranu vrstu poetskih tekstova izabrao je najmanji broj ispitanika, njih 17 odnosno 15,3%.

Grafikon 4.

Svrha četvrtog pitanja bila je saznati primjećuju li sudionici utjecaj poetskih tekstova na dječju jezičnu kreativnost i izražavanje. Ponuđeni su odgovori „Da“ i „Ne“. Čak njih 84,7% potvrdno je odgovorilo na to pitanje, odnosno 94 osobe uočavaju taj utjecaj, dok 15,3% sudionika ankete utjecaj poetskih tekstova na dječju jezičnu kreativnost i izražavanje ne uočava.

Na pitanje pod brojem 4.1. ispitanici koji su u prošlom pitanju odgovorili „Da“ u ovom pitanju otvorenog tipa trebali su pojasniti kako primjećuju utjecaj poetskih tekstova na dječju jezičnu kreativnost i izražavanje. Na navedeno pitanje odgovorila je 81 osoba. Većina sudionika odgovorila je kako primjećuju veći vokabular, bogatiji rječnik, jasnije izražavanje, izmišljanje novih riječi i rime, usvajanje vještine ponavljanja, neki ispitanici primijetili su i poboljšanje u čitanju i pisanju, koriste nove riječi u svakodnevnoj komunikaciji s vršnjacima i odraslima, djeca sama smišljaju vlastite pjesme, brojalice, rime i kraće stihove, zapažena je i veća općenita dječja kreativnost i u igri i u jezičnim aspektima. U tablici je prikazano nekoliko odgovora koji su se istaknuli svojim sadržajem.

Tablica 1. Odgovori odgojitelja o povezanosti uporabe poetskih tekstova s dječjom jezičnom kreativnošću i izražavanjem.

1.	„Čuju riječi koje su im nepoznate, nakon objašnjenja koriste ih u ispravnom kontekstu.“
2.	„Bogatiji im je vokabular, raspon riječi, slažu smislene rečenice... pamte pročitane tekstove i čak kad sam pomislila da nisu ni riječi zapamtili, nakon mjesec dana počnu ju pjevati.“
3.	„Nastavnik sam njemačkog i radio s djecom predškolskog i školskog razdoblja i njima su te pjesmice ostale u glavi i stalno su ih pjevali i glumili.“
4.	„Poetski tekstovi potiču dječju kreativnost i unaprjeđuju dječji intelektualni razvoj i razmišljanje.“
5.	„Tako što ih nove riječi i fraze potiču na inovativnost te im daju novi prostor kreativnog izražavanja i mogućnost proširenja vokabulara.“
6.	„Nakon obrađivanja poetskih tekstova kvalitetnije se izražavaju u likovnom stvaralaštvu. Bolje je razumijevanje.“
7.	„Postavljajući pitanja, (radoznalost) razmišljaju, traže odgovore-rješenja, uče nove izraze...“
8.	„Nakon organizirane aktivnosti od strane odgojitelja djeca iste koriste u slobodnoj igri.“
9.	„Razumijevanje i povezivanje nepoznatih riječi u tekstu, te korištenje istih u govoru. Učenje svakodnevnih radnji, pojava i dr., kroz razne tekstove. Usvajanje ritma, rime ...“
10.	„Potiče ih na bolje pamćenje, povećava zainteresiranost djeteta, proširuje vokabular...“
11.	„Kod pitalica i zagonetki govore puno pojmova koje čak ni nemaju veze s pitanjem, ali njima očito padnu na pamet.“
12.	„Djeca lakše shvaćaju pojam rime, bogate rječnik, potiče se razvoj pamćenja, upoznaju se s književnim djelima poznatih pjesnika/pisaca za djecu...“
13.	„Potiču razvoj govora, bogate rječnik, potiču zajedničku igru i komunikaciju, sadržaj potiče radoznalost i želju za istraživanjem (npr. ako spominje određenu životinju onda ih ta životinja zanima).“
14.	„Pokušavaju sami stvarati stihove....uče lakše izraziti emociju kroz stihove...“
15.	„Što više djecu izložimo kvalitetnim umjetničkim tekstovima uz pravilnu interpretaciju bogatimo njihov rječnik, pozitivne emocije.“
16.	„Stječu naviku pažljivog slušanja, razmišljanja o pročitanoj, recitiranoj, ispjevanoj, a i sami upoznaju neke nove riječi, nepoznate izraze ...bogate rječnik.“
17.	„Djeca s kojom se istražuju riječi lakše razumiju korijen riječi što za posljedicu ima stvaranje novih složenica i riječi.“

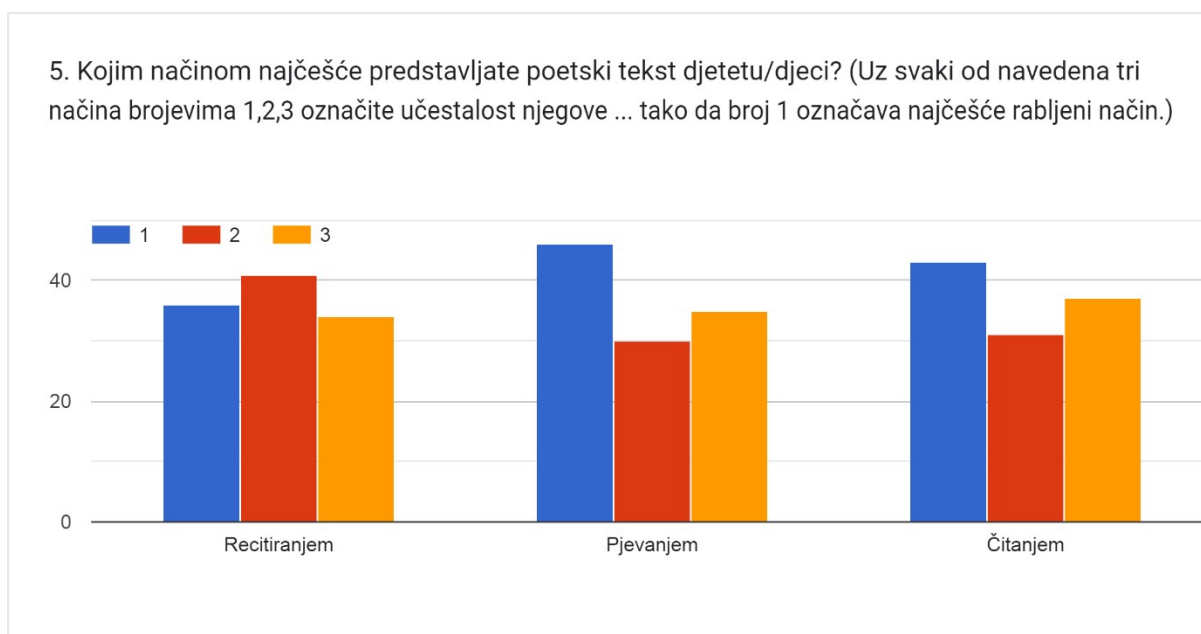
18.	„Djeca često koriste primjerice brojalice u interakcijama i rješavanjima problema s vršnjacima; nakon čitanja nekih tekstova potičem likovno izražavanje na temelju pročitanoog teksta i sl.“
19.	„Djeca brže i lakše usvajaju rimu, bogate svoj rječnik, a uz jezikolomilice su spontaniji i opušteniji u izražavanju, skladaju vlastite pjesme i smišljaju rime.“
20.	„Djeca su koncentriranija, veća pažnja, zadovoljnija, rado ih ponavljaju i bogate rječnik...“
21.	„Djeci je zabavno pa lakše pamte i ponavljaju što utječe na to da više izgovaraju riječi, uočavaju rime...“
22.	„Djeca sama nastavljaju izmišljati svoje poetske tekstove.“
23.	„Djeca ih rado ponavljaju, koriste u novim situacijama, primjenjuju u igri.“
24.	„Potiču djecu na samostalno kreiranje i izmišljanje istih.“
25.	„Djeca ponavljaju, pjevaju, vokabular im se širi...“
26.	„Djeca ih znaju upotrijebiti u svojim slobodnim igrama.“
27.	„Ovisno o sadržaju i dinamici, umiruju, fokusiraju, ujedinjuju djecu, a najvažnije, zabavljaju.“
28.	“Djeca počinju sama stvarati svoje zagonetke, brojalice i sl.”
29.	“Djeca sama smišljaju brojalice i kratke rime.”
30.	„Čestim ponavljanjem usvajaju te izmišljaju i nove riječi i rimu.“
31.	„Djeca lakše uče nove riječi i kontekst u kojemu se koriste.“
32.	„Pomažu im da nauče i pravilno izgovaraju riječi.“
33.	“Upoznaju se s novim riječima i stilskim figurama.”

Tablica 2. Odgovori roditelja o povezanosti uporabe poetskih tekstova s dječjom jezičnom kreativnošću i izražavanjem.

1.	“Dijete je vrlo rano progovorilo bogatim, cjelovitim rečenicama, govor je izrazito izražajan, sklona dramatizaciji, svakodnevno pokazuje inicijativu za pjevanjem, recitiranjem, izuzetno brzo pamti čak i duže pjesmice...Sada ima 2god.i 3mj.i možemo uz pravi razgovor "popiti kavu".
2.	„Dijete pokušava izgovoriti riječi pjesmice, pleše u ritmu onoga sto čuje, pokazuje prstićem na sličice u slikovnici...“
3.	“Čitamo priče u rimi (npr. Grubzon ili Zog) i dijete (3.5god) je počelo u svakodnevnom govoru smišljati rime.”

4.	„Dijete je kreativnije, samo osmišljava pjesmice, prati ritam, razvija izgovor, proširuje rječnik.“
5.	“Samostalno kreiranje rima i stihova.”
6.	„Utječe na razvoj govora, sreću i zadovoljstvo nakon pročitano.“
7.	„Dijete mi ima godinu i pol i već sastavlja dvije riječi zajedno. Koristimo više vrsta knjiga od rođenja!”
8.	„Korištenje, prepoznavanje rime u svakodnevnom govoru.“
9.	“Kreativniji, maštovitiji, bolji vokabular.”
10.	„Puno veći vokabular i maštovito izmišljanje priča.“
11.	„Bolje usvaja nove riječi te se bolje i jasnije izražava.“
12.	„Širi se vokabular novim i složenijim pojmovima.“
13.	“Nove riječi, nova značenja riječi, dramtizacija, prepričavanje.”
14.	„Rano učenje čitanja i pisanja, snalaženje s jako dugačkim i kompliciranim riječima.“
15.	“Češća verbalizacija, širi vokabular...”
16.	„Obogaćivanje vokabulara, crtanje sadržaja iz tekstova...”

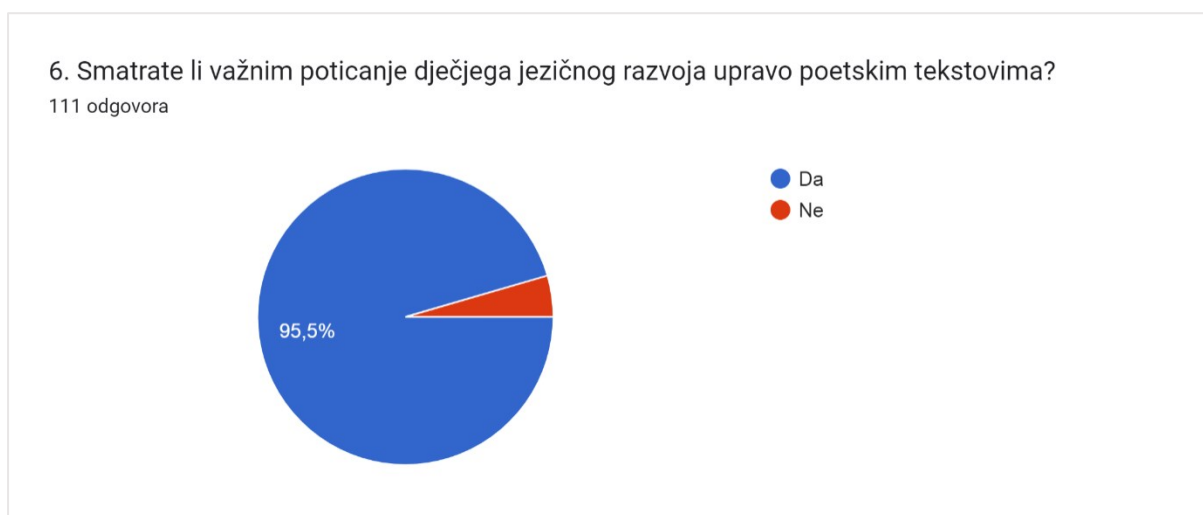
Grafikon 5.

Pitanjem pod brojem 5 htjelo se ispitati koji je najčešći način predavljanja poetskog teksta djeci. Ispitanici su trebali označiti pojmove recitiranja, pjevanja i čitanja brojevima od 1 do 3 (1 označava najčešće rabljeni način). Iz grafikona vidljivo je da se najveći broj sudionika najčešće koristi pjevanjem kao sredstvom predavljanja poetskih tekstova djeci. 46 ispitanika označilo je pjevanje brojem 1. Čitanjem kao najčešćim rabljenim načinom predavljanja

poetskih tekstova djeci označilo je 43 ispitanika, dok je recitiranje kao najčešće rabljenim načinom označilo 36 osoba. Iz grafikona se također može iščitati da se nijedan od navedenih načina predstavljanja poetskih tekstova djeci ne ističe svojom učestalošću od ostalih načina.

Grafikon 6.

Pitanjem pod brojem 6 ispitao se postotak sudionika koji smatra poticanje dječjega jezičnog razvoja poetskim tekstovima važnim. Rezultati ovog pitanja ukazuju na visok stupanj svijesti o važnosti i pozitivnom mišljenju o korištenju poetskih tekstova u svrhu poticanja dječjeg jezičnog razvoja. Čak je 95,5%, odnosno 106 ispitanika odgovorilo da navedeno smatraju važnim, a samo 5 ispitanika ne vide važnost poticanja jezičnog razvoja takvom vrstom tekstova.

Sedmo pitanje bilo je pitanje otvorenog tipa, a ispitanici su trebali odgovoriti koje vide prednosti korištenja poetskih tekstova u usporedbi s drugim oblicima komunikacije koji potiču dječji jezični razvoj. Većina ispitanika tvrdi kako su poetski tekstovi djeci zanimljiviji jer su kraći, dinamičniji i zabavniji, pogotovo zato što je rima djeci uvijek zanimljiva i lakše pamte tekstove i nove pojmove ukoliko su im oni predstavljeni rimom. Uistinu, zbog dječje relativno kraće koncentracije, takva vrsta teksta je primjerenija i zanimljivija od ostalih. Većina ispitanika naglašava kako poetski tekstovi zaista potiču kreativnost, te stoga u svom radu češće koriste kraće pjesme, brojalice i sl. zato što ih djeca lakše upamte, a zatim ih i sami koriste u svojim slobodnim igrama, a i sami osmišljavaju

svoje stihove i rime. Poetskim tekstovima komunikacija je djetetu približena na zanimljiviji način što ih motivira i podsvjesno im se urezuje u pamćenje. Većina odgovorila se temeljila na tome da se upravo poetskim tekstovima najbolje razvija vokabular, mašta i osjećaj za hrvatski jezik zbog pregršt sinonima koji se često nalaze u takvoj vrsti tekstova. Pozitivne strane poetskih tekstova koje je većina ispitanika navela su laka pamtljivost, ritmičnost, slikovitost i sažetost. No opet, određeni ispitanici smatraju da ne postoji posebna prednost poetskih tekstova osim što su to alati koji pomažu odgojitelju jer postoji veliki izbor tema i predložaka za svaku temu. U tablici su navedeni odgovori ispitanika koji detaljnije prikazuju na koji način su vidljive prednosti korištenja poetskih tekstova u usporedbi s drugim oblicima komunikacije koji potiču dječji jezični razvoj.

Tablica 3. Odgovori odgojitelja o prednostima korištenja poetskih tekstova u usporedbi s drugim oblicima komunikacije koji potiču dječji jezični razvoj.

1.	„Kao odgajatelj i sama bivam smirenija kada koristim poeziju, smireniji odgajatelj može stvoriti i mirnije ozračje primjereno djeci za usvajanje novog sadržaja. Pjevanje me smiruje i lakše pjesmom potaknem djecu na željene aktivnosti. Strogi zapovjedni ton primjerice obično biva kontraproduktivan i sasvim neprimjeren.“
2.	„Korištenje tradicionalnih metoda(čitanje, recitiranje, pjevanje) u dječjem jezičnom razvoju smatram iznimno važnim jer kroz klasičnu interpretaciju teksta djeci se otvaraju mnoge mogućnosti koje sami mogu prepoznati i na taj način razviti svoj govor, razumijevanje poetskog sadržaja i opažanje svijeta oko sebe.“
3.	„Poetski tekstovi su zanimljiviji djetetu, više je zainteresirano za njih i lakše su pamtljivi od drugih oblika komunikacije, npr. brojalice su lakše za upamtiti ih te potiču dijete na recitiranje i razvijanje jezičnih sposobnosti.“
4.	„Potiču djecu na pripovijedanje (primjerice djeca pokazuju interes za pripovijedanje svojim prijateljima, pritom koristeći tipične oblike slijeda rečenice, uključuju geste, mimiku...)“
5.	„Potiču lakši razvoj pamćenja, lakše bogate rječnik, već sam navela- uče lakše izražavati emocije...potiču ljubav prema pisanoj riječi, stvaranje navike slušanja , čitanja...“
6.	„Tekst je zanimljivije čitati kroz rimu, kasnije smišljamo rime i smijemo se. Obogaćuje vokabular na poseban način, a i spaja naizgled nespojive riječi putem rime.“
7.	„Vježbanje izgovora, širenje vokabulara, osjećaj za ritam, na istu melodiju brojalice izmišljaju neke svoje riječi pa tako stvaraju nove brojalice, pjesmice...“

8.	„Kraće forme prihvatljivije su za dječju relativno kratku koncentraciju, zabavne su, većina je poetskih tekstova u rimi te su time i 'zvučnija' djeci.“
9.	„Bogaćenje jezičnog fonda riječi, kognitivni razvoj, razvoj divergentnog mišljenja, poboljšanje koncentracije, razvoj kreativnosti.“
10.	„Poetski tekstovi imaju kvalitetu i prate standardni književni jezik. Danas su djeca često izložena šundu.“
11.	„Djeca obožavaju melodije i njima je to kao igra pa zato bolje reagiraju na to, lakše upamte.“
12.	„Doživljaj pročitano je jedinstven, individualan i kroz često korištenje postaje nenametljiv utjecaj na jezični razvoj.“
13.	„Razvijanje mentalnih procesa i osjećaja za bogatstvo jezika i jezičnog izričaja.“
14.	„Bogaćenje rječnika i učenje vrednota standardnog hrvatskog jezika.“
15.	„Raznolikost, primjenjivost na svakodnevne situacije u interakciji.“
16.	„Kroz metodičke postupke postiže se bolje razumijevanje.“
17.	„Kraći su, ritmični i obogaćuju rječnik.“
18.	“Mogućnost biblioterapije.”
19.	“Vesele djecu, uvijek dostupna.”
20.	„Približava komunikaciju na djetetu interesantniji i bliži način što ga motivira i podsvjesno urezuje informacije u pamćenje.“
21.	„Lakša pamtljivost teksta, djeci je zabavnije i privlačnije i zadržava njihovu pažnju.“
22.	„Odmiče od uobičajenih tekstova i izrazito pozitivno utječe na učenje novih pojmova i njihovih sinonima.“

Tablica 4. Odgovori roditelja o prednostima korištenja poetskih tekstova u usporedbi s drugim oblicima komunikacije koji potiču dječji jezični razvoj.

1.	„Ne vidim posebnu prednosti osim što su to alati koji odgojitelju pomažu jer ima predložaka za svaku temu.“
2.	„Djeca ih lako pamte, rado ponavljaju, ponavljanjem vježbaju pravilan izgovor.“
3.	„Ne vidim neke posebne prednosti u usporedbi s drugim oblicima komunikacije.“
4.	„Svi su podjednako važni, samo ih treba koristiti u radu.“
5.	“Djeca ih lako usvajaju i spontano ponavljaju.”
6.	“Uče nove načine izražavanja i komuniciranja.”
7.	„Smirujući efekt i ljepše izražavanje.“
8.	“Razvijanje vokabulara i mašte.”
9.	“Dijete brže uči tekst.”

10.	“Učenje na zabavan način.”
11.	“Dijete ih lakše i brže usvoji.”
12.	“Razvijanje vokabulara i mašte.”
13.	„Djeca ih lako pamte zbog rime.“

Grafikon 7.

Osmim pitanjem nastojalo se ispitati uočavaju li roditelji i odgojitelji veću dječju zainteresiranost pri radu s poetskim tekstovima u usporedbi s drugim vrstama tekstova. I u ovom pitanju je vidljivo koliko je poezija korisna, zanimljiva i drukčija od ostalih vrsta tekstova jer je čak 77,5% ispitanika odgovorilo da primjećuje veću zainteresiranost pri radu s poetskim tekstovima, dok je ostatak sudionika, njih 25 odgovorilo da ne primjećuje veću zainteresiranost pri korištenju takve vrste tekstova.

Grafikon 8.

Pitanje broj 9 anketiranim roditeljima i odgojiteljima omogućuje da izraze svoje zapažanje o eventualnim poboljšanjima u načinu na koji dijete komunicira nakon rada s poetskim tekstovima. Pozitivno je što je čak 83,8% (93) ispitanika odgovorilo da primjećuje poboljšanja, dok ostalih 16,2% ne primjećuje nikakva poboljšanja u komunikaciji djeteta nakon rada s poetskim tekstovima.

Na pitanje pod brojem 10 ispitanici su trebali odgovoriti koje su najčešće povratne informacije koje kao roditelji/odgojitelji dobivaju od djece prilikom korištenja poetskih tekstova. Većina sudionika odgovorila je kako djeca pozitivno reaguju na poetske tekstove, lako ih pamte i željni su više takvih aktivnosti, sami iniciraju čitanje poetskih tekstova jer su zabavni i dinamični. Odgojitelji kao jednu od povratnih informacija navode dječju želju za izvođenjem poezije unutar skupine, ali i pamćenje takvih vrsta tekstova kako bi ih mogli sami recitirati i prezentirati svojim roditeljima. Prilikom korištenja poetskih tekstova, djeca pokazuju iznimnu zainteresiranost i visoku razinu pažnje s obzirom da se radi o kraćim vrstama tekstova, a često dolazi i do poticanja roditelja na vlastito izmišljanje brojalica i jezikolomilica kako bi zabavili dijete. Djeca također pokazuju zadovoljstvo i ponos samima sobom kada nauče novi pojam koji su upoznali kroz poetski tekst, a zatim te pojmove često ponavljaju i uvrste ga u vlastite izmišljene stihove. Odgojitelji navode kako djeca često traže ponavljanje poetskih tekstova i aktivnosti u kojima se koriste razne pjesme, brojalice, jezične igre u obliku stihova.

Vidi se i dječja zainteresiranost za taj jezični aspekt zato što nakon pročitanih tekstova traže objašnjenje novih pojmova kojima šire vokabular, zatim te riječi uvrste i u svoju svakodnevnu komunikaciju s vršnjacima, ali i odgojiteljima i roditeljima. U tablici su navedeni odgovori roditelja i odgojitelja na temelju kojih se vide povratne informacije od djece prilikom korištenja poetskih tekstova.

Tablica 5. Odgovori odgojitelja o najčešćim dječjim povratnim informacijama prilikom korištenja poetskih tekstova.

1.	„Kada ih čujem u igri (u skupini) da samoinicijativno koriste te elemente, to pokazuje da pozitivno djeluje na njih. Spontano izvođenje je najveći pokazatelj.”
2.	„Želja za učenjem teksta i novih tekstova na taj način, zadovoljstvo, korištenje istih u igri, samostalni pokušaji kreiranja istih ili sličnih tekstova...”
3.	„Iskazuju želju za stalnim doticajem s tekstovima, imaju potrebu odabrati neki naslov, donijeti od svoje kuće nešto sto ih se dojmilo ili prepričavaju...”
4.	“Uglavnom su to pozitivne povratne informacije i od roditelja i djeteta. Djetetu je zabavno, a roditelji često primijete da je djetetu zaokupljena pažnja.”
5.	„Djeca ih rado slušaju, ponavljaju i sudjeluju, sama ih traže, smatraju ih zabavnima. Djeca dobro prepoznaju i pozitivno reaguju na kvalitetan tekst.”
6.	„Teta napiši mi ovu pjesmu za doma da ju mogu s roditeljima recitirati ili pjevati. Ovisno je li poezija-recitacija, zagonetka ili pjesma.”
7.	„Vidite kako djeca s užitkom i osmijehom na licu ponavljaju i stvaraju poetske tekstove...oslobađaju se straha od JAVNOG nastupa...”
8.	„Da ih moraju pjevati i doma pa njihovi roditelji dolaze do mene im ja dajem pjesmice za slušanje doma i da im to čini radost. :)“
9.	“Pozitivni komentari. Zajedno s djetetom cijela obitelj usvaja nove tekstove, brojalice i sl. zajedništvo obitelji...”
10.	„Prilikom korištenja poetskih tekstova dijete pokazuje sreću i zainteresiranost za ponavljanje poetskog teksta.“
11.	“Teta ajmo još”, pokazuju roditeljima naučeno, samostalno pjevuše čak i kad teta ne inzistira..sviđa im se.“
12.	„Djeca traže govorne igre, nabrajalice i jezikolomke i potiču roditelje na izmišljanje poetskih tekstova.“
13.	„Roditelji često komentiraju kako su djeca puno toga naučila u vrtiću, jer ih i kod kuće ponavljaju.“

14.	„Prepričavanje priča, ponavljanje pjesmica ,brojalica, određivanje uloga u igri pomoću brojlica.“
15.	„Zadovoljno dijete koje interpretira poetski tekst u individualnoj ili zajedničkoj igri.“
16.	„Djeca su s skoncentrirana od početka do kraja teksta, često pamte kraće forme, stihove.“
17.	„Primjer izjave roditelja: " Dijete stalno pjeva pjesmice koju ste pjevali u vrtiću"
18.	„Djeca najčešće ispituju značenje novih riječi te su vrlo ponosni kada to nauče.“
19.	„Djeca brzo uče poetske tekstove te ih sami izvode (čitaju, recitiraju i sl.)“
20.	„Obično one koje im se jako sviđe traže da ponavljamo gotovo svakodnevno.“
21.	„Sviđa mi se, možeš li teta ponoviti, hoćemo se opet igrati ...“
22.	„Pitanja o značenju novih riječi te razgovor o sadržaju pjesme.“
23.	„Nisu previše zainteresirani osim kod nekih pjesmica.“
24.	“Pozitivne, djeca pokazuju zainteresiranost.”
25.	„Osmijeh i traženje da se aktivnost ponovi.“
26.	“Djeca nauče nove riječi.”
27.	“Uglavnom im se sviđa.”
28.	“Uživaju u njima.”
29.	“Djeca ih općenito vole.”
30.	„Zainteresiranost za sadržaj teksta i njegovo značenje.“

Tablica 6. Odgovori roditelja o najčešćim dječjim povratnim informacijama prilikom korištenja poetskih tekstova.

1.	„Prepoznavanje pročitanog, korištenje pročitanog u samostalnom govoru, voli knjige te ima samostalni interes prema istima. Knjige smo stavili na njoj dostupno mjesto pa sama bira svaki dan koju želi. Dijete od svih igara u sobi izabere knjigu!!!”
2.	„Dijete mi je još malo, ali definitivno primjećujem zainteresiranost.“
3.	„Pažnja koja je usmjerena na važnost čitanja i ljubav prema čitanju.“ ⁴
	"Mama, hoćemo još jednom!?" (I tako nekoliko puta)
5.	“Lijepo....mi to doma nikad ne radimo.”
6.	“Povećan interes za ponavljanjem.”
7.	“Dijete pjevuši i zaigrano je.”
8.	“Smijeh, zadovoljstvo, sreća.”
9.	“Da je super!”
10.	“Smije se dok smišljamo rime.”

Grafikon 9.

Pitanje pod brojem 11 ispituje smatraju li roditelji i odgojitelji vlastitu zainteresiranost za poetskim tekstovima koje nude djeci važnom. Samo 3,6% odnosno 4 osobe smatraju vlastitu zainteresiranost za poetske tekstove nebitnom pri radu s djecom, dok većina ispitanika, čak 96,4% smatraju kako je važno da su i oni sami zainteresirani za poetske tekstove koje nude djeci.

Dvanaesto pitanje ankete ispitivalo je postoje li i koje su poteškoće i izazovi s kojima su se roditelji/odgojitelji susreli pri korištenju poetskih tekstova za poticanje jezičnog razvoja djeteta. Nekolicina ispitanika odgovorila je da poteškoće ne postoje, te da ih nisu primijetili. Neki od izazova s kojima se odgojitelji znaju susresti su kako izabrati prikladan i prilagođen poetski tekst koji bi podijelili s djecom u skupini, također kako ih motivirati i potaknuti na slušanje i sudjelovanje. Čak i određeni roditelji osjećaju određenu dozu odbojnosti prema poetskim tekstovima u radu s djecom zato što misle da će djeci biti dosadni i/ili da ih neće razumjeti.

Ispitanici navode kako je teško pronaći nove i zanimljive tekstove zato što postoji dio koji je stalno u upotrebi, ali je teže doći do raznolikih tekstova. Jedan od izazova je također i kako postati spretan interpretator poetskih tekstova kako bi zadržali dječju pažnju, a i na prvom mjestu uopće ih zainteresirali za takvu vrstu teksta. Većina odraslih ima predrasude prema poeziji, pa tako i djeca, stoga je važno raditi na interpretaciji i izvedbi poetskog teksta na što

kvalitetniji i inovativniji način. Nekoliko odgojitelja pokazuje volju i želju za takvim načinom poticanja dječjega jezičnog razvoja, no smatraju da nisu dovoljno upoznati s raznim vrstama poetskih tekstova, te da nisu dovoljno kompetentni kvalitetno ih koristiti u radu s djecom. Navodi se i problem nedostupnosti literature i prekomjerne uporabe mobilnih uređaja i tableta radi kojih djeca imaju manjak koncentracije i kraću pažnju. Poetski tekstovi često sadrže složenije jezične forme koje nisu prilagođene određenoj dobi djeteta.

Tada roditelji/odgojitelji nastoje sami prilagoditi tekst, no gubi se ona izvorna slikovitost i doživljaj. Ispitanici su također naveli kako je jedan od izazova s kojima se susreću manjak koncentracije unatoč kraćim oblicima tekstova, te pojava kompliciranih i zastarjelih riječi s kojima djeca nisu upoznata i koje ne koriste u svakodnevnoj komunikaciji. Odgojitelji navode kako je problem i u tome što se u skupinama nalazi preveliki broj djece kako bi se poetski tekstovi kvalitetno obradili. Za takvu vrstu tekstova potrebna je pažnja, koncentracija i mir, no to je teško postići s velikim brojem djece. U tablici se nalaze odgovori roditelja i odgojitelja o poteškoćama na koje nailaze prilikom korištenja poetskih tekstova u radu s djecom.

Tablica 7. Odgovori odgojitelja o poteškoćama i izazovima pri korištenju poetskih tekstova u radu s djecom.

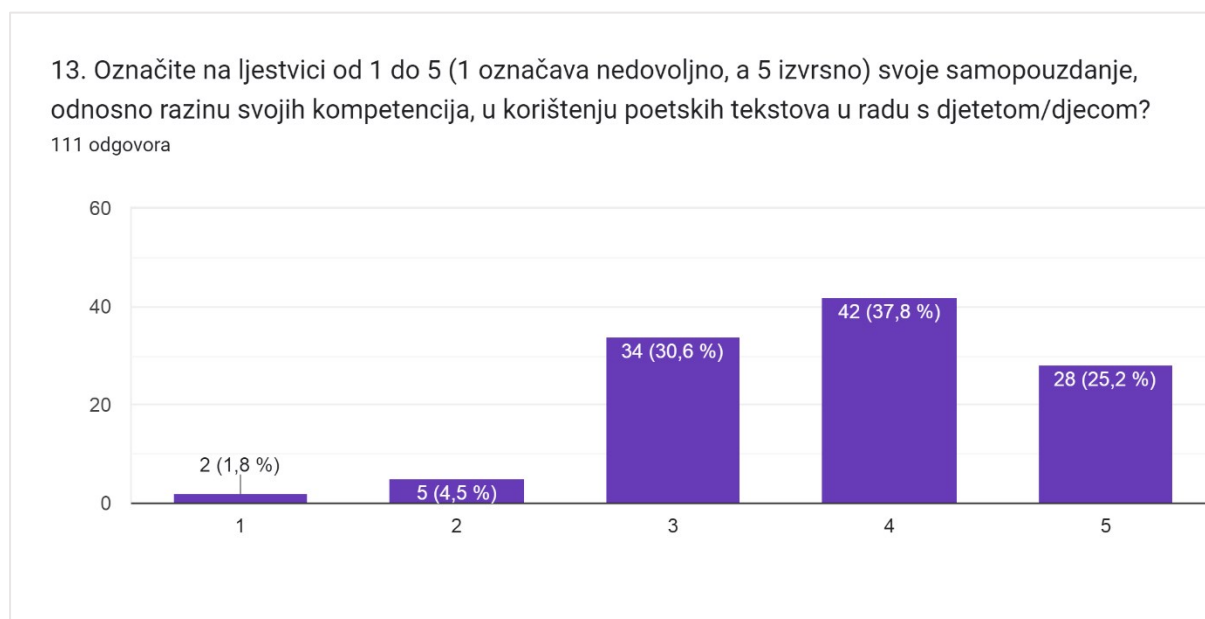
1.	„Kao i u svemu ostalome, bitno je da odgajatelj prije čitanja određenog teksta, prođe cijeli tekst i tako vidi da li je određena pjesma prilagođena dječjem rječniku, odnosno, hoće li ju djeca razumjeti“
2.	„Nekoj djeci je utufljeno u glavu da nisu muzikalni ili da dečki ne pjevaju ili da cool djeca to ne rade pa ne žele sudjelovati i tako povuku i drugu djecu za sobom.“
3.	„Kako izabrati odgovarajući, djetetu interesantan tekst...metoda pokušaja - "pogreške", premda je dijete vrlo lako zainteresirati izražajnošću i dramtizacijom.“
4.	„Ponekad ne mogu kod poznatih autora pronaći pjesmicu koja je prikladna određenoj temi prema dječjem interesu. Tada sama smišljam poetični tekst.“
5.	„Ponekad ih je teško naći - postoji dio tekstova koji je stalno u upotrebi, ali je teško doći do raznolikih tekstova.“
6.	„Često im zna biti dosadno pa čak i većina odraslih ima određene predrasude prema poetskim tekstovima pa tako i djeca“
7.	„Ponekad potraje dok se ne zainteresiraju. Osobito za nove i nepoznate im sadržaje. Treba biti spretan interpretator.“

8.	„Kao mladi odgojitelj izazov mi je jer smatram da ne znam dovoljno poetskih sadržaja ali trudim se naučiti“
9.	„Ukoliko im tekst nije dobro predstavljen ili interesantan na samom početku traže drugu aktivnost.“
10.	„Gluhonijemo dijete u grupi koje prati proces uz pomoć komunikacijskog posrednika.“
11.	“Nedostatak literature i preferiranje mobitela, tableta od strane roditelja.”
12.	„Teško je održati dječju pažnju na istoj razini tijekom cijele interakcije.“
13.	„Nekad ih je teško naći, ako se traži za određenu temu koja se obrađuje.“
14.	„Fonološki poremećaj, nerazumijevanje teksta, nepravilna interpretacija.“
15.	„Složenije jezične forme koje nisu prilagođene određenoj dobi djeteta.“
16.	„Djeca ih ponekad ne razumiju pa im na prvu ne sjedne baš najbolje.“
17.	„Ista ponuda...različito prihvatanje ponuđenog unutar grupe.“
18.	„Pronalazak zanimljivih pjesmica prilagođenih dječjem uzrastu.“
19.	„Ponekad mi je trebalo da se prisjetim naučenih tekstova.“
20.	„Ja ih koristim dugi niz godina volim i nemam poteškoća.“
21.	“Na žalost sve više djece ima kratku koncentraciju...”
22.	“Preveliki broj djece u skupini što otežava rad.”
23.	„Različitost u stavu pojedinih odgojitelja.“
24.	„Kod nas nema dovoljno poetskih tekstova.“
25.	„Nalaženje prigodnih tekstova prema dobi.“
26.	“Nije svakom djetetu zanimljivo.”
27.	“Velik broj djece u skupini.”
28.	“Nedostatak vremena...”
29.	“Kratka pažnja djece.”
30.	“Djeci nepoznate riječi.”
31.	“Manjak tekstova.”
32.	„Stvoriti zainteresiranost djeteta za sadržaj.“
33.	“Ponekad su teži za shvatiti i nisu toliko česti u literaturama.”
34.	„Više izazovi... istraživanje i traženje uvijek nečeg novog.“
35.	„Uvijek je potrebno naučiti nove i različite poetske tekstove kako bi djetetu bilo zanimljivije.“

Tablica 8. Odgovori roditelja o poteškoćama i izazovima pri korištenju poetskih tekstova u radu s djecom.

1.	„Nezainteresiranost djeteta za neke stvari poput priča zbog današnje zastupljenosti mobitela i interneta kod djece.“
2.	„Često budu riječi koje ne razumije, a u svrhu rime u tekstu. Ali to nije poteškoća, već samo pita za pojašnjenje.“
3.	„Nekada dijete nije zainteresirano zbog umora, gladi ili nečeg trećeg, ali onda treba pokušati drugi put.“
4.	„Predugi tekstovi, tekstovi sa kompliciranim riječima.“
5.	„Riječi koje nisu u svakodnevnoj upotrebi, zastarjele.“
6.	„Teške riječi, dužina teksta, gubitak koncentracije.“
7.	“Pronalazak zanimljivih, jednostavnijih tekstova.”
8.	“Često ponavljanje npr.neke teške brojalice.”
9.	„Neke komplicirane riječi za dob djeteta.“
10.	“Nemam ih, sve funkcionira jako dobro.”
11.	“Nisam tome poklanjala osobitu pažnju.”
12.	“Nisam se susrela s poteškoćama.”
13.	“Tekstovi su ponekad preteški.”
14.	“Nismo se susreli s teškoćama.”
15.	“Nisam se susrela s teškoćama.”
16.	“Nezainteresiranost djeteta.”
17.	“Nerazumijevanje riječi.”
18.	“Preskupe dječje knjige.”
19.	“Moje zaboravljanje.”
20.	“Nije bilo poteškoća.”

Grafikon 10.

Grafikon prikazuje u kojoj mjeri su ispitanici zadovoljni razinom samopouzdanja i vlastitih kompetencija u korištenju poetskih tekstova u radu s djecom. Ispitanici su odgovarali na način da si sami dodijele ocjenu koju smatraju prikladnom na ljestvici od 1 do 5 (1 označava nedovoljno, 5 označava izvrsno). U ovom grafikonu vidi se da je veći broj ispitanika prilično zadovoljno svojim kompetencijama i samopouzdanjem pri korištenju poetskih tekstova. Njih 42 (37,8%) smatraju da su zaslužili ocjenu vrlo dobar. Iduća ocjena po učestalosti koju su ispitanici sami sebi dodijelili je dobar, njih 34 (30,6%). Ocjenu izvrsno dodijelilo je 28 (25,2%) ispitanika, dok je ocjenu dovoljan dalo 5 (4,5%) ispitanika, a ocjenu nedovoljno samo njih 2 (1,8%).

Grafikon 11.

Iako je veliki postotak ispitanika prilično zadovoljan svojim kompetencijama pri korištenju poetskih tekstova u radu s djecom, većina svejedno vidi mogućnosti i potencijalno unaprjeđivanje istih pri uporabi poezije. 95 (85,6%) ispitanika bi dalje htjelo razvijati svoje kompetencije za uporabu poetskih tekstova u radu s djecom, dok njih 16 (14,4%) to ne bi htjelo.

U posljednjem 15. pitanju ankete, roditelji i odgojitelji trebali su navesti jesu li upoznati s ustanovama koje provode edukacije u uporabi poetskih tekstova u radu s djecom, te na koje načine bi se mogle provoditi takve edukacije. Bilo je za pretpostaviti da će odgovori na ovo pitanje pokazati kako roditelji i odgojitelji nisu upoznati s ustanovama koje provode edukacije, a tako se i ispostavilo. Čak 40 ispitanika, odnosno 36% nije upoznato niti s ustanovama niti s edukacijama koje se bave usavršavanjem interpretacije poetskih tekstova u svrhu poticanja dječjega jezičnog razvoja, pa i općenito u radu s djecom.

Tablica 9. Odgovori roditelja i odgojitelja na pitanje jesu li upoznati s načinima provođenja edukacija i ustanovama koje provode edukacije u uporabi poetskih tekstova u radu s djecom.

1.	“Pred djecom mi nije neugodno pjevati premda svoj sluh procjenjujem nedovoljno razvijenim. Pa smatram da je za odgajatelje važno pohađanje glazbene škole kao ustanove u kojoj je moguće biti educiraniji u području poetike, glazbeni odgoj u sklopu fakulteta za Rani i predškolski odgoj također ima mogućnost pružiti takvu edukaciju, kazališne grupe i zborovi koji upisuju amatere članove i slično...”
2.	„Direktnu edukaciju samo za poetski tekst ne znam ali svaki dramski studio ih koristi kao govorne vježbe. Možda bi više trebali na faksu raditi na tom području, onda bi ih mladi ljudi i više koristili.“
3.	„Radionice prilagođenih sadržaja, prezentirane od educirane osobe, po mogućnosti koja ima iskustvo u radu sa predškolskom djecom.“
4.	„Bolja edukacija prodavatelja slikovnica i drugih knjiga, možda da izdavači u samim knjigama daju par savjeta o korištenju.“
5.	„Bila sam na dramskoj edukaciji i puno smo radili s tekstem na ribnjaku u Centru za mlade.“
6.	„Voljela bih imati mogućnost izbora više tekstova za pojedinu dob djece na jednom mjestu.“
7.	„Pratim događanja i implementiram ono što mi se dopada i što procijenim kao vrijedno.“
8.	„Edukacija kroz književnost - knjige; moguća suradnja sa lokalnim knjižnicama.“
9.	„Različite kreativne radionice koje nude nove tekstove i potiču kreativnost.“
10.	„Pojedinačne edukacije koje se ipak rjeđe nude nego što je to potrebno.“
11.	„Online platforma/ instagram profil koji bi se bavio tom tematikom.“
12.	„Ne bih znala , no ima ih online i u živo samo se treba raspitati.“
13.	„Ne znam ni jednu ustanovu, a baš bi se htjela više educirati...”
14.	„Prezentacija dobrih ,uspješnih i korisnih primjera iz prakse.“
15.	„Praktične radionice za odgojitelje, ali i djecu i roditelje.“
16.	„Prica za laku noć, u programima agencije Vladimir Nazor.“
17.	„U vrtiću je organizirana edukacija na vrlo sličnu temu.“
18.	„Nešto preko interneta. To je sada najlakše i najbrže.“
19.	„Mislim da smo sasvim dovoljno educirani na ovu temu.“
20.	„Upute o literaturu i izražavanje primjereno djeci.“
21.	„Škola lijepog čitanja, kreativno pisanje...”
22.	„Potrebno je uvesti edukacije za odgojitelje.“
23.	„Nisam upoznata s edukacijama takvog tipa.“

24.	„Nisam upoznata s takvom vrstom edukacije.“
25.	„Nisam upoznata s edukacijama van vrtića.“
26.	„Narodna knjižnica, Filozofski fakultet.“
27.	„Edukacija se provodi u našoj ustanovi.“
28.	„Prezentacije licenciranih stručnjaka.“
29.	„Nisam baš upućena u takve edukacije.“
30.	„Moguće je educirati u sklopu vrtića.“
31.	„Nisam siguran da postoji ustanova.“
32.	„Nemam pojma, rado bih znao i sam!“
33.	„Knjižnica putem biblioterapije.“
34.	„Možda edukacije o malešnicama.“
35.	„Prezentacija praktičnog rada.“
36.	„Seminari i online predavanja.“
37.	„Online članci i edukacije.“
38.	“Gradske knjižnice Rijeka.”
39.	“Radionice, webinar i itd.”
40.	“Suradnja s knjižnicom.”

4.5. Rasprava

Prema većem broju ispitanika, može se generalizirati stav roditelja i odgojitelja o važnosti poetskih tekstova kao sredstvom poticanja dječjega jezičnog razvoja. Svjesna predrasuda i podcijenjenosti poetskih tekstova i očekujući rezultate koji će prikazati koliko je poezija u radu s djecom slabo zastupljena, ostala sam pozitivno iznenađena, no usprkos tome postoji veliki potencijal, želja i mogućnost za daljnjim usavršavanjem i razvijanjem kompetencija pri interpretaciji poezije. Zahvaljujući provedenoj anketi, vidljivo je koliko su roditelji i odgojitelji svjesni dobrobiti korištenja poetskih tekstova u radu, te da se ona često i koristi u aktivnostima i poticajima, bilo u vrtićkoj skupini ili u obiteljskom okružju. Rezultati ankete pokazuju da su ispitanici svjesni koliko poetski tekstovi pozitivno utječu na cjelokupni razvoj djeteta, naročito na aspekt jezičnog razvoja. Poezija je podcijenjeno sredstvo komunikacije, a izrazito je važno provoditi ga od najranije dobi. Rezultati ankete dokazuju kako je ona djeci zabavna, zanimljiva i ukoliko se interpretira na ispravan način, odlično je odgojno-obrazovno sredstvo pri poticanju dječjega razvoja. Roditelji i odgojitelji navode kako uočavaju pozitivan utjecaj poetskih tekstova u radu s djecom, od razvoja kreativnosti i mašte, do upoznavanja novih jezičnih pojmova koje djeca nastave koristiti u svakodnevnoj komunikaciji. Iako postoje izazovi s kojima se roditelji i odgojitelji susreću prilikom korištenja poetskih tekstova poput zastarjelica, nepoznatih pojmova i kompliciranih riječi, upravo u tome leži ljepota takve vrste teksta. Djeca se upoznaju s novim i neobičnim riječima koje nemaju priliku čuti u svakodnevnom govoru, upoznaju sinonime za pojmove koji su im već poznati, a upravo tako razvija se vokabular. Anketa pokazuje kako usprkos predrasudama koje postoje vezane uz poetske tekstove i izazove pri provođenju aktivnosti koje uključuju poeziju, ipak se vrlo često koristi u svakodnevnim dječjim aktivnostima. Poetski tekstovi doživljavaju se slušno, stoga je pjesme jako važno čitati interpretativno što može biti izazov. Jedni od najvažnijih recipijenata poezije su upravo djeca predškolske dobi. Oni pamte riječi, djeca kada su potaknuta i motivirana na umjetničko izražavanje, sama će osmišljavati vlastite stihove koje će recitirati svojim vršnjacima i roditeljima i pjevušiti u raznim igrama. Rezultati ankete pokazali su kako većina ispitanika primjećuje napredak i pozitivni ishod nakon korištenja poetskih tekstova upravo po reakcijama djece i zainteresiranosti za daljnje aktivnosti koje uključuju izvođenje poezije. No, po rezultatima ankete još uvijek postoje roditelji i odgojitelji koji ne pridaju pažnju poetskim tekstovima i ne vide značaj korištenja istih u njihovom radu s djecom. Može se postaviti pitanje dolazi li do toga što pjesme nisu dovoljno kvalitetno interpretativno predstavljene djeci ili se njome ne koriste dovoljno često kako bi uočili rezultate

u dječjem jezičnom razvoju. Roditelji i odgojitelji koji su uočili prednosti korištenja poetskih tekstova u usporedbi s ostalim oblicima komunikacije, navode kako su kod djece primijetili jasnije izražavanje, bolju komunikaciju, širenje vokabulara, pa čak i lakše izražavanje emocija putem aktivnosti koje uključuju poetske tekstove, razvoj jezične kreativnosti, djeca sama osmišljavaju svoje stihove, stvaraju svoju rimu, koriste nove jezične pojmove, uče se pripovijedanju i novim načinima izražavanja, razvijaju pamćenje. Djeca su zainteresirana za poetske tekstove zato što su kraći, lakše ih pamte, zanimljiviji su zbog raznih jezičnih igara koje se znaju pronaći u njima, nesvjesno, ali i svjesno usvajaju nove pojmove, putem igre omogućeno je obogaćivanje rječnika, lakše je držati visoku razinu koncentracije i pažnje nego pri korištenju dužih oblika tekstova. Rezultati provedene ankete pokazali su kako i roditelji i odgojitelji shvaćaju koliko je važno koristiti poetske tekstove pri radu s djecom, te da postoji želja za usavršavanjem i što boljim predstavljanjem poezije djeci, no nažalost nisu upoznati s edukacijama koje se time bave, zapravo ni ne znaju postoji li uopće takva vrsta edukacije. Pitanja ankete nastojala su istražiti postoje li i koje poteškoće i izazovi s kojima se susreću roditelji i odgojitelji koji se koriste poetskim tekstovima. Odgovori pokazuju kako su najčešći izazov nedostupnost kvalitetnih tekstova, nedostatak novih tekstova, odnosno prevelika učestalost istih pjesama koje su već nekoliko puta iskorištene u aktivnostima, odgojitelji navode kako je jedan od izazova i preveliki broj djece u skupinama koji onemogućava kvalitetno izvođenje poezije zato što je za interpretativno izvođenje poetskog teksta važna koncentracija, pažnja, tišina i uživanje u sami tekst. Jedan od izazova s kojima se ispitanici susreću pri korištenju poetskih tekstova u radu s djecom su nepoznati, komplicirani i teški pojmovi koji se često javljaju u poetskim tekstovima. S obzirom na rezultate analize provedene ankete, mogu se izvesti važni zaključci koji pružaju dublji uvid u stavove i mišljenja anketiranih roditelja i odgojitelja u vezi uporabom poetskih tekstova u poticanju dječjeg jezičnog razvoja:

1. Svijest o važnosti poetskih tekstova: Većina anketiranih (94%) upoznata je s mogućnostima uporabe poetskih tekstova u svrhu poticanja dječjeg jezičnog razvoja. To ukazuje na visoku razinu svijesti o prednostima koje ova vrsta teksta može donijeti.

2. Učestala uporaba poetskih tekstova: Većina anketiranih (67%) koristi poetske tekstove često ili vrlo često u svrhu poticanja jezičnog razvoja djece. To ukazuje na čestu primjenu ove metode i naglašava njenu važnost u praksi.

3. Utjecaj poetskih tekstova na kreativnost i izražavanje: Većina anketiranih (85%) primjećuje da poetski tekstovi pozitivno utječu na dječju jezičnu kreativnost i izražavanje. To potvrđuje da ova vrsta teksta potiče dječju maštovitost i emocionalno izražavanje.

4. Poboljšanje komunikacije nakon rada s poetskim tekstovima: Većina anketiranih (84%) primjećuje poboljšanja u načinu na koji dijete komunicira nakon rada s poetskim tekstovima. Ovi rezultati sugeriraju da poetski tekstovi mogu imati pozitivan utjecaj na jezične vještine djece.

5. Zainteresiranost roditelja i odgojitelja za poetske tekstove: Većina anketiranih (96%) smatra važnim da roditelji i odgojitelji budu sami zainteresirani za poetske tekstove koje nude djeci. Ovo ukazuje na ključnu ulogu odraslih u poticanju interesa djece za ovakav sadržaj.

6. Interes za daljnjim razvojem kompetencija: Veliki broj anketiranih (85%) želi dalje razvijati svoje kompetencije za uporabu poetskih tekstova u radu s djecom. Ovo ukazuje na spremnost za kontinuirano učenje i unaprjeđenje prakse.

U cjelini, rezultati ankete ukazuju na pozitivan stav i interes anketiranih prema korištenju poetskih tekstova kao sredstva poticanja dječjeg jezičnog razvoja, te potvrđuju da su poetski tekstovi važan resurs u obogaćivanju jezičnog iskustva djece i pružaju potvrdu za daljnji razvoj i implementaciju ove metode u praksi roditelja, odgojitelja i stručnjaka u radu s djecom.

5. Zaključak

Djeca preferiraju poeziju radi kraće forme, zanimljivih prikaza novih pojmova, ritmičnosti, dinamičnosti i slikovitosti koja ima uvelike olakšava usvajanje jezičnih pojmova. Djeca učinkovito uče kroz igru, a poetski tekstovi često su napisani u obliku igre riječima što se pokazalo djeci izrazito zanimljivim načinom usvajanja materinskog jezika. Roditelji i odgojitelji često nisu svjesni u kojoj mjeri djeca spontano usvajaju jezik, te koliko sami jezični razvoj utječe na sve ostale aspekte njihova djetinjstva, pa i kasnijeg sazrijevanja. Govor predstavlja most prema razumijevanju svijeta i izražavanju unutarnjih doživljaja, a poetski tekstovi pružaju jedinstvenu priliku za razvoj tih sposobnosti, te su odlično sredstvo za poticanje kreativnog načina razmišljanja. Ne samo da djeluju na jezični razvoj, nego i na onaj kognitivni. Djeca lakše pamte kraće oblike teksta, sama stvaraju svoje stihove i rime, koriste ih u slobodnoj igri, razvija se muzikalnost i mašta, uče nove oblike komunikacije.

Rezultati ovdje prikazanog istraživanja, provedenoga među roditeljima i odgojiteljima, ukazuju na njihovo često korištenje poetskih tekstova u radu s djecom, na njihovu percepciju mnogobrojnih prednosti uporabe poetskih tekstova te na stav o pozitivnoj povezanosti uporabe poetskih tekstova i dječjeg jezičnog razvoja.

Istraživanje je, unatoč čestom mišljenju kako je poezija slabo zastupljena u odgojno-obrazovnim ustanovama, naročito dječjim vrtićima, donijelo pozitivne rezultate. Velika većina roditelja i odgojitelja zaista koristi poetske tekstove, a što je još važnije, svjesni su utjecaja koje imaju na dječji jezični razvoj.

Važno je oslušivati dječju komunikaciju, njihove potrebe i želje kako bi se primijetio napredak u jezičnom razvoju. Roditelji i odgojitelji važni su sudionici dječjih života od rane dobi, bitno je stvoriti poticajno okružje i djeci služiti kao pozitivni primjeri govornika i sugovornika. Kada je dijete u mogućnosti pravilno izraziti svoje osjećaje i želje na način da ga se razumije, tada ono jača svoje samopouzdanje i želju za daljnjim jezičnim razvojem. Kroz interakciju s poetskim tekstovima, djeca spontano usvajaju jezične vještine koje će im poslužiti kao temelj za kasnije učenje čitanja i pisanja.

Unatoč ohrabrujućim rezultatima za potrebe rada provedenog istraživanja, postoji potreba za kontinuiranim razvojem pedagoških pristupa koji će još bolje približiti poeziju djeci. Kvalitetna interpretacija i prezentacija poetskih tekstova imaju ključnu ulogu u poticanju dječjeg interesa i razumijevanja, stvarajući tako dublje veze s jezikom i povećavajući učinkovitost jezičnog

razvoja kao temeljem za kvalitetnom jezičnom budućnošću djece. Ovaj rad i istraživanje upravo su i načinjeni s ciljem da pridonese spomenutom razvoju pedagoških pristupa poticanju dječjega jezičnoga i cjelovitoga razvoja.

Popis literature

- Apel, K., Masterson J. J. (2004). Jezik i govor od rođenja do 6. godine, Lekenik: Ostvarenje
- Crnković, M. (1990). Dječja književnost: Priručnik za studente i nastavnike, Zagreb: Školska knjiga
- Crnković, M., Težak, D. (2002). Povijest hrvatske dječje književnosti od početaka do 1955. godine, Zagreb: Znanje
- Cvikić, L., Kuvač, J., (2002). Pridjevi u ranome jezičnome razvoju-utjecaj pjesama, priča i razbrajalica. Dijete i jezik danas, zbornik radova s međunarodnoga stručnoga i znanstvenog skupa u europskoj godini jezika, Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
- Herljević, I., Posokhova, I., (2002). Govor, ritam, pokret: Pjesme i igre za razvoj govora, Vježbe prstima i rukama za razvoj mikromotorike i govora, Zagreb: Ostvarenje
- Kovačević, M., (1996). Pomaknute granice jezičnoga razvoja: okvir za novu psiholingvističku teoriju, Suvremena lingvistika, vol. 41-42, br. 1-2, 309-318
- Kovačević, M., (1993). Usvajanje jezika na morfo-sintaktičkoj razini u djece rane dobi. Strani jezici, XXII, br. 3-4, 224-238, Zagreb: Školska knjiga
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS) (2014). Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
- Posokhova, I. (2008). Razvoj govora i prevencija govornih poremećaja u djece: Priručnik za roditelje, Zagreb: Ostvarenje
- Rade, R. (2003). Poticanje ranog govorno-jezičnog razvoja, Zagreb: FoMa
- Rade, R., (2009). Stihovi, pjesmice i brojalice su poput udice. Dijete, vrtić, obitelj, br. 56, 29-31
- Solar, M. (2005). Teorija književnosti, Zagreb: Školska knjiga
- Starč, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M., (2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi: Priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dobi, Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga
- Štokić, L., (1993). Pjesmice, brojalice i igre u funkciji obrade i vježbe gramatičkih struktura i spellinga. Strani jezici, XXII, br. 3-4, 251-256, Zagreb: Školska knjiga

Velički, V., Katarinčić, I. (2011). Stihovi u pokretu: Malešnice i igre prstima kao poticaj za govor, Zagreb: Alfa

Zalar, D. (2002). Poezija u zrcalu nastave: Igre stihom i jezikom u susretima s djecom, Zagreb: Mozaik knjiga

Popis tablica

Tablica 1. *Odgovori odgojitelja o povezanosti uporabe poetskih tekstova s dječjom jezičnom kreativnošću i izražavanjem.*

Tablica 2. *Odgovori roditelja o povezanosti uporabe poetskih tekstova s dječjom jezičnom kreativnošću i izražavanjem.*

Tablica 3. *Odgovori odgojitelja o prednostima korištenja poetskih tekstova u usporedbi s drugim oblicima komunikacije koji potiču dječji jezični razvoj.*

Tablica 4. *Odgovori roditelja o prednostima korištenja poetskih tekstova u usporedbi s drugim oblicima komunikacije koji potiču dječji jezični razvoj.*

Tablica 5. *Odgovori roditelja i odgojitelja na pitanje jesu li upoznati s načinima provođenja edukacija i ustanovama koje provode edukacije u uporabi poetskih tekstova u radu s djecom.*

Tablica 6. *Odgovori roditelja o najčešćim dječjim povratnim informacijama prilikom korištenja poetskih tekstova.*

Tablica 7. *Odgovori odgojitelja o poteškoćama i izazovima pri korištenju poetskih tekstova u radu s djecom.*

Tablica 8. *Odgovori roditelja o poteškoćama i izazovima pri korištenju poetskih tekstova u radu s djecom.*

Tablica 9. *Odgovori roditelja i odgojitelja na pitanje jesu li upoznati s načinima provođenja edukacija i ustanovama koje provode edukacije u uporabi poetskih tekstova u radu s djecom.*

Popis grafikona

Grafikon 1. *Jeste li upoznati s mogućnostima uporabe poetskih tekstova u svrhu poticanja dječjega jezičnog razvoja?*

Grafikon 2. *Koliko se često koristite poetskim tekstovima u svrhu poticanja dječjega jezičnog razvoja i uopće u radu s djecom?*

Grafikon 3. *Koje vrste poetskih tekstova preferirate pri poticanju dječjega jezičnog razvoja?*

Grafikon 4. *Jeste li primijetili da poetski tekstovi utječu na dječju jezičnu kreativnost i izražavanje?*

Grafikon 5. *Kojim načinom najčešće predstavljate poetski tekst djetetu/djeci?*

Grafikon 6. *Smatrate li važnim poticanje dječjega jezičnog razvoja upravo poetskim tekstovima?*

Grafikon 7. *Primjećujete li veću zainteresiranost ili angažman djeteta/djece pri radu s poetskim tekstovima, u usporedbi s radom s drugim vrstama tekstova?*

Grafikon 8. *Primjećujete li poboljšanja u načinu na koje dijete komunicira nakon rada s poetskim tekstovima?*

Grafikon 9. *Smatrate li važnim da roditelji/odgojitelji sami budu zainteresirani za poetske tekstove koje nude djetetu/djeci?*

Grafikon 10. *Označite na ljestvici od 1 do 5 svoje samopouzdanje, odnosno razinu svojih kompetencija, u korištenju poetskih tekstova u radu s djetetom/djecom?*

Grafikon 11. *Biste li htjeli dalje razvijati (unaprjeđivati) svoje kompetencije za uporabu poetskih tekstova u radu s djecom?*

Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)